

ЗВЯЗДА

22 СТУДЗЕНЯ 2011 г.
СУБОТА
№ 13
(26877)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АФІЦЫЙНА ЎСТУПІЎ НА ПАСАДУ ПРЭЗІДЭНТА БЕЛАРУСІ

У Вялікай зале Палаца Рэспублікі адбылася ўрачыстая цырымонія ўступлення на пасаду нававыбранага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі.

Аляксандр Лукашэнка ў суправаджэнні ганаровага эскорта з дзевяці матацыклістаў прыбыў да Палаца Рэспублікі. Пад гукі фанфар Аляксандр Лукашэнка прайшоў у Вялікую залу і падняўся на сцэну, дзе таксама знаходзіліся старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Анатоль Рубінаў, старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Уладзімір Андрэйчанка, старшыня Канстытуцыйнага суда Беларусі Пётр Міклашэвіч, старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Лідзія Ярмошына, Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі.

Потым пад гукі ўрачыстага марша на сцэну ўнеслі Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўны сцяг і штандарт Прэзідэнта Беларусі.

Цырымонію інаўгурацыі адкрыла Лідзія Ярмошына. Вітаючы Аляксандра Лукашэнку, яна сказала: «У гэты ўрачысты дзень Цэнтральная выбарчая камісія Рэспублікі Беларусь аб'яўляе, што воляй народа Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь выбраны Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка. Выбаршчыкі Беларусі прынялі гэта адказнае рашэнне, аддаўшы свае галасы за выбаранне Аляксандра Рыгоравіча ва ўмовах свабодных і дэмакратычных выбараў».

У прысутнасці вышэйшых службовых асоб краіны, а таксама шматлікіх запрошаных на інаўгурацыю Аляксандра Лукашэнкі, паклаўшы правую руку на Канстытуцыю Беларусі, скажаў словы прысягі: «Уступаючы на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, урачыста клянусь верна служыць народу Рэспублікі Беларусь, паважаць і ахоўваць правы і свабоды чалавека і грамадзяніна, выконваць і абараняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, святы і добрасумленна выконваць ускладзеныя на мяне высокія абавязкі».

Пасля падпісання акта аб прынясенні прысягі старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Лідзія Ярмошына ўручыла Аляксандру Лукашэнку пасведчанне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі.

Урачыстая цырымонія інаўгурацыі транслявалася па ўсіх нацыянальных тэлеканалах Беларусі, а таксама па TV-экранах, размешчаных на Кастрычніцкай плошчы і плошчы Незалежнасці. Для забеспячэння прамой трансляцыі цырымоніі задзейнічана 7 перасоўных тэлевізійных станцый і 36 відэакамер. Магчымы атрымаць відэа маючы каля 80 тэлекампаній у прыкладна 60 краінах свету. Непасрэдна на месцы падзей цырымонію асвятлялі амаль 100 журналістаў, якія прадстаўляюць айчыныя і замежныя СМІ, у тым ліку буйнейшыя сусветныя інфармацыйныя агенствы.

На ўрачыстую цырымонію ў Палац Рэспублікі былі запрошаны больш за 2,5 тыс. чалавек. Сярод іх — вышэйшыя кіраўнікі краіны, якія прадстаўляюць усе тры галіны ўлады, довераныя асобы Прэзідэнта Беларусі на мінулых выбарах, члены Нацыянальнага сходу, лідары палітычных партыяў і грамадскіх аб'яднанняў, рэлігійных арганізацый, прадстаўнікі СМІ, замежных гасці, паслы і прадстаўнікі міжнародных арганізацый, акрэдытаваныя ў Беларусі. На цырымоніі таксама прысутнічалі кіраўнікі інтэграцыйных аб'яднанняў, такіх як АДКБ, СНД, Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі, ЕўрАзЭС.

Замежныя палітыкі расцанілі рэзалюцыю Еўрапарламента як грубае ўмяшанне ва ўнутраныя справы Беларусі

Многія вядомыя палітычныя дзеячы замежна расцанілі рэзалюцыю Еўрапарламента ў дачыненні да Беларусі, прынятую напярэдня, як спробу грубага ўмяшання ва ўнутраныя справы суверэннай дзяржавы. Такое меркаванне эксперты выказалі ў эфіры тэлеканала АНТ, паведамляе БЕЛТА.

Дыскусія па «беларускаму пытанню» і прыняцце рэзалюцыі дэпутат Еўрапарламента Альфрэд Рубікас назваў праўленнем палітыкі двайных стандартаў. Ён перакананы, што любой краіне пры жададні можна прад'явіць прэтэнзіі, бо нехта больш жорстка кіруе, нехта — менш жорстка, але гэта не з'яўляецца падставой для прыняцця санкцый. Аднак у выпадку з Беларуссю «даходзіць да таго, што асобныя дэпутаты (Еўрапарламента — *Заўвага БЕЛТА*) гатовы пераступіць мяжу і ўмяшання ва ўнутраныя справы краіны», канстатаваў Альфрэд Рубікас. Вядомы палітычны дзеяч Польшчы Андэжэй Лепер лічыць, што перш чым асуджаць іншых, еўрапарламентарыям было б нядрэнна паглядзець, ці усё добра ў Еўрасаюзе. «Умяшанне гвалтам ва ўнутраныя справы іншай дзяржавы, дзе ўлада выбрана дэмакратычным спосабам, на маю думку, ні да чаго добрага не прывядзе», — сказаў палітык, каментуючы прынятую рэзалюцыю.

Несправядлівым і контрпрадукцыйным назваў рашэнне Еўрапарламента латвійскі палітолаг Міраслаў Мітрафанав. «Гэта нагадвае тэатр абсурду, таму што караць цэлую краіну, яе народ за некія падзеі, што адбыліся пасля прэзідэнцкіх выбараў ў Беларусі, было б несправядліва, нядрэнна і контрпрадукцыйна», — сказаў ён. Эксперт нагадаў, што яшчэ зусім нядаўна «еўрапейскія дзяржавы нацкоўвалі ўлады Беларусі на Расію і апладзіравалі пагаршэнню адносін паміж дзвюма брацкімі краінамі».

Расійскі пісьменнік і публіцыст, галоўны рэдактар газеты «Завтра» Аляксандр Праханав таксама гаворыць аб нервовай рэакцыі Захаду ў сувязі з аднаўленнем беларуска-расійскага дыялогу. «Еўропа хацела сваёй прысутнасцю як бы «выцягнуць» Лукашэнку з расійскай сферы, ператварыць яго ў праціўніка Расіі», — сказаў ён, растлумачыўшы, што беларускі Прэзідэнт, на яго думку, «ішоў на гэтыя адносіны (з Еўрасаюзам. — *Заўвага БЕЛТА*) на фоне ўскладнення вуглевадародных адносін з Расіяй».

ВЫБАР НАРОДА СВЯШЧЭННЫ І НЕАСПРЭЧНЫ

Выступленне А.Р. Лукашэнкі на ўрачыстай цырымоніі ўступлення на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі

Фота БЕЛТА.

Дарагія суайчыннікі! Пávaжаныя госці!

У гэты зямляналы дзень не магу не выказаць асабліва паўчэцкі, якія мяне сёння перапаўняюць. Даючы клятву вернасці Айчыне і народу, я адчуваю перш за ўсё вялікую ўдзячнасць за ваш давер і падтрымку. І вялікую адказнасць за наш з вамі агульны лёс.

Галасы мільёнаў сумленных і адданых людзей, з якімі за апошні час мы выстаялі на самых крутых гістарычных віражах, натхняючы і прыдаючы новыя сілы. Так, мы атрымалі перакануючую перамогу. Бы пацанне стала не толькі аб выбары Прэзідэнта.

Па сутнасці, вырашаўся далейшы лёс краіны. Быць ёй самастойнай і моцнай або трапіць у кабальную залежнасць. Беларускаму народу самому вызначыць свой шлях

развіцця або аддаць усё на воцкуп тым, хто гатовы за бяспэкай прадаць родную зямлю і разбурыць наш агульны дом.

Давер народа выклікае сёння асабліва патрабаванні і абавязальнасці. Прымушае быць максімальна адказным і справядлівым кіраўніком як у адносінах да сваіх прыхільнікаў, так і да людзей альтэрнатыўных поглядаў. Паколькі сапраўдна дэмакратыя заснавана не толькі на усталяванні волі большасці, але і на абароне правой меншасці.

Аб'ектыўна ацэньваючы выбарчую кампанію, адназначна, што яна прайшла абсалютна адкрыта (далей ужо няма куды), дэмакратычна, у поўнай адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам, міжнароднай практыкай і строгімі патрабаваннямі тых наглядальнікаў, якія да нас прыходзілі.

Добра, мы ўчора даведзілі, што нават еўрапейцы да нашых выбараў і да іх вынікаў ужо прэтэнзіі не маюць. Ну, дзякуй Богу!

Але для мяне асабліва дарага тое, што беларускія выбары сталі красамоўным сведчаннем непарыўнага адзінства ўлады і нашых людзей, нашых грамадзян.

Народ сказаў сваё важнае слова, яшчэ раз пацвердзіўшы, што Беларусь — свабодная, дэмакратычная дзяржава. Зроблены ім выбар — свяшчэнны і неаспрэчны. Не надарма ў старажытныя часы галас народа прыраўноўвалі да галаса Божага.

Некаторыя палітыкі, дзеячы замежных дзяржаў і міжнародных структур палічылі за лепшае аддаць забыццю гэты стары як свет прынцып народаўладдзя. Але гэта іх справа, пакуем іх за дужамі.

І адначасна тое, што наш народ не чакаў яшчэ лепш, адпраўляючы на экспарт 75 працэнтаў усяго, што вырабляем. І усё заробленае не ідзе ў кішэню алігархам, не ўцякае за мяжу, а вяртаецца да народа ў выглядзе зарплат, сацыяльных дабраў, інвестыцый у айчынную эканоміку. І так будзе заўсёды.

Стараннямі працоўных калектываў, рэгіянальных і рэспубліканскіх органаў кіравання за пяцігоддзе Беларусь у 2,5 раза павялічыла аб'ём валавога ўнутранага прадукту ў намінальным выражэнні.

Сёння я хачу выказаць удзячнасць і папярэдняму складу ўрада на чале з Сяргеем Сяргеевічам Сідорскім за плённую работу. Фарміруем склад новага Савета Міністраў мяняецца. Але і тыя, хто ў яго не ўвайшоў, будуць запатрабаваны ў нашай дзяржаве нашым народам.

Новы час патрабуе ад усіх нас, і асабліва ад кіраўнікоў розных узроўняў, большай дынамікі і большай выніковасці.

Таму даю вам цвёрдую гарантыю: ліміт рэвалюцый і ўзрушэнняў вычарпаны, ніякія «майданы» і «плошчы» нашаму грамадству не пагражаюць.

Бяспэку, стабільнасць у беларускім доме мы зберажам ад любых інтрыг як збоку, так і знутры. Мо больш улада народа, часосьці каштуе, калі яна ўмее абараняцца!

Дарагія сябры! Нямаю копіяў зламаў і спрэчак аб тым, хто адыгрывае большую ролю ў гісторыі — асоба палітычнага лідара або народ. Думаю, што ісціна не ў прырытэце аднаго з гэтых складальнікаў. А ў іх згодзе, узаемным даверы і зладжанасці дзеянняў.

Менавіта дзякуючы такому адзінству і ўзаемапаважнаму за паўтара дзясятка гадоў мы разам зрабілі гіганцкі рывок наперад, паспяхова пераадолеўшы ўсе нягоды і цяжкасці.

Успомніце, якой была краіна ў сярэдзіне 90-х — збяднелая, дэвальвэная «свядомымі дэмакратамі» да ручкі, дзе сотні тысяч галодных людзей выходзілі на вуліцы, патрабуючы работы, зарплат і кавалка хлеба. Дзе развалілася і раскрасалася ўсё, што толькі можна. Дзе на ролю дзяржаўнай ідэалогіі прэтэндаваў ашалелы нацыяналізм з яго русафобіяй і цемрацтвам.

У нас не было ні значных золатавалютных запасаў, ні прыродных багаццяў, ні магутнага фінансавага падсілкавання збоку. Былі толькі працавітыя рукі, светлы розум і талент нашага народа. А яшчэ — наша вера адзін у аднаго і надзея толькі на свае сілы. І гэты просты сацыяльны рэцэпт спрацаваў лепш за ўсялякія закавырытасці эканамічнай тэорыі і палітычныя тэхналогіі.

Мы не далі разваліць краіну, мы не дазволілі затаптаць у граць памкненні народа, які ўмацаваў намі, мы збераглі мір і згроду ў грамадстве. Дзякуючы нашай палітыцы ў Беларусь няма алігархічных структур, масавага беспрацоўя і збяднення людзей.

Кожны год мы стараемся працаваць яшчэ лепш, адпраўляючы на экспарт 75 працэнтаў усяго, што вырабляем. І усё заробленае не ідзе ў кішэню алігархам, не ўцякае за мяжу, а вяртаецца да народа ў выглядзе зарплат, сацыяльных дабраў, інвестыцый у айчынную эканоміку. І так будзе заўсёды.

Стараннямі працоўных калектываў, рэгіянальных і рэспубліканскіх органаў кіравання за пяцігоддзе Беларусь у 2,5 раза павялічыла аб'ём валавога ўнутранага прадукту ў намінальным выражэнні.

Сёння я хачу выказаць удзячнасць і папярэдняму складу ўрада на чале з Сяргеем Сяргеевічам Сідорскім за плённую работу. Фарміруем склад новага Савета Міністраў мяняецца. Але і тыя, хто ў яго не ўвайшоў, будуць запатрабаваны ў нашай дзяржаве нашым народам.

Новы час патрабуе ад усіх нас, і асабліва ад кіраўнікоў розных узроўняў, большай дынамікі і большай выніковасці.

Таму даю вам цвёрдую гарантыю: ліміт рэвалюцый і ўзрушэнняў вычарпаны, ніякія «майданы» і «плошчы» нашаму грамадству не пагражаюць.

Бяспэку, стабільнасць у беларускім доме мы зберажам ад любых інтрыг як збоку, так і знутры. Мо больш улада народа, часосьці каштуе, калі яна ўмее абараняцца!

Дарагія сябры! Нямаю копіяў зламаў і спрэчак аб тым, хто адыгрывае большую ролю ў гісторыі — асоба палітычнага лідара або народ. Думаю, што ісціна не ў прырытэце аднаго з гэтых складальнікаў. А ў іх згодзе, узаемным даверы і зладжанасці дзеянняў.

Менавіта дзякуючы такому адзінству і ўзаемапаважнаму за паўтара дзясятка гадоў мы разам зрабілі гіганцкі рывок наперад, паспяхова пераадолеўшы ўсе нягоды і цяжкасці.

Успомніце, якой была краіна ў сярэдзіне 90-х — збяднелая, дэвальвэная «свядомымі дэмакратамі» да ручкі, дзе сотні тысяч галодных людзей выходзілі на вуліцы, патрабуючы работы, зарплат і кавалка хлеба. Дзе развалілася і раскрасалася ўсё, што толькі можна. Дзе на ролю дзяржаўнай ідэалогіі прэтэндаваў ашалелы нацыяналізм з яго русафобіяй і цемрацтвам.

У нас не было ні значных золатавалютных запасаў, ні прыродных багаццяў, ні магутнага фінансавага падсілкавання збоку. Былі толькі працавітыя рукі, светлы розум і талент нашага народа. А яшчэ — наша вера адзін у аднаго і надзея толькі на свае сілы. І гэты просты сацыяльны рэцэпт спрацаваў лепш за ўсялякія закавырытасці эканамічнай тэорыі і палітычныя тэхналогіі.

Мы не далі разваліць краіну, мы не дазволілі затаптаць у граць памкненні народа, які ўмацаваў намі, мы збераглі мір і згроду ў грамадстве. Дзякуючы нашай палітыцы ў Беларусь няма алігархічных структур, масавага беспрацоўя і збяднення людзей.

ярытэце нацыянальных інтарэсаў, а таксама будаўніцтва Саюзнай дзяржавы, умацаванне інтэграцыйных сувязяў у рамках Адзінай эканамічнай прасторы, ЕўрАзЭС, СНД, іншых міждзяржаўных утварэнняў.

Мы будзем дабівацца максімальна высокіх вынікаў ад супрацоўніцтва як з Расіяй, Украінай, Кітаем, Венесуэлай, іншымі нашымі стратэгічнымі партнёрамі, так і з Еўрапейскім саюзам, і Злучанымі Штатамі Амерыкі, і ўсімі дзяржавамі сусветнай супольнасці.

Дарагія сябры! Нам яшчэ вельмі многае трэба будзе зрабіць — для краіны, для сябе і для нашых дзяцей. Для дасягнення пастаўленых мэт у нас ёсць усё магчымае: набыты вопыт, выразанае разуменне прырытэцтва развіцця і вялікі стваральны патэнцыял, невячэрняя энергія нашага народа.

Усіх нас павінен аб'ядноўваць клопат пра наш агульны дом — родную Беларусь.

Фота БЕЛТА.

Фота БЕЛТА.

ЗАЯВА

ПРЭЗІДЫУМА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ І САВЕТА ПАЛАТЫ ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ У СУВЯЗІ З ПРЫНЯЦЦЕМ ЕЎРАПЕЙСКИМ ПАРЛАМЕНТАМ РЭЗАЛЮЦЫЙ ПА СІТУАЦЫІ Ў БЕЛАРУСІ АД 20 СТУДЗЕНЯ 2011 ГОДА

Рэзалюцыя Еўрапейскага парламента ад 20 студзеня 2011 года выклікала глыбокае шкадаванне ў беларускіх парламентарыяў і прадмажорыта, што ў чарговы раз Еўрапейскі парламент пры фарміраванні сваёй пазіцыі ў дачыненні да Рэспублікі Беларусь ігнаруе аб'ектыўныя факты.

Прэзідэнцкія выбары ў Рэспубліцы Беларусь адбыліся ў строгай адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам. Шмат было зроблена для таго, каб унесці істотныя змяненні ў выбарчае заканадаўства, удасканаліць сам выбарчы працэс, што прызнавалася АБСЕ і Венецыянскай камісіяй Савета Еўропы. Былі зняты абмежаванні па колькасці і тэрмінах знаходжання ў краіне назіральнікаў ад АБСЕ, СНД і іх парламенцкіх структур. Назіральнікі АБСЕ ў сваіх ацэнках выбараў, нягледзячы на шэраг крытычных элементаў, што змяшчаліся ў іх, адзначаюць значную змену да лепшага.

Вынікі прэзідэнцкіх выбараў у Рэспубліцы Беларусь неаспрэчаны і ў поўнай меры адлюстроўваюць волю беларускага народа. Любая спекуляцыя на гэтую тэму беспаспартна і непрыемна.

Выклікае шкадаванне, што замест сур'ёзнага аналізу ходу і прычын падзей, што мелі месца ў г. Мінску вечарам 19 снежня 2010 года, шэраг заходніх калег, ігнаруючы факты і рэчаіснасць, засяродзіўся на эмацыйнай крытыцы вымушаных дзеянняў беларускага боку.

Падкрэсліваем, што сілы аховы правапарадку правялі максімальную стрыманасць і не ўмяшчаліся ў правядзенне несанкцыянаванай маніфестацыі да таго часу, пакуль яе кіраўнікі

і ўдзельнікі не надалі ёй адкрыта гвалтоўны характар. Грамадзяне Рэспублікі Беларусі, якія і грамадзяне любой дзяржавы, абавязаныя выконваць законы сваёй краіны, а дзяржава адпаведна — забяспечваць законнасць і правапарадак. Дзеянні праваахоўных органаў былі праверанымі і прапарцыйнымі з дзельнасцю з боку ўдзельнікаў акцыі. Вядома, што «дыялог» паліцыі з дэманстрантамі ў многіх краінах ЕС у падобных выпадках носіць значна менш стрыманы характар, а «аргументамі» ў ім служыць цэлы арсенал спецродства. Хацелася б спадзявацца, што Еўрапарламент калі-небудзь адмовіцца ад двайных стандартаў.

Характар і танальнасць прынятай Еўрапарламентарам рэзалюцыі сведчаць пра тое, што цвярозы сэнс, на жаль, зноў былі прынесены ў ахвяру эмоцыям, а дыялог — ціску. Мы глыбока перакананыя ў тым, што Еўрапарламент як прадстаўнічы орган не павінен выступаць ініцыятарам канфрантацыі Еўрасаюза з яго бліжэйшымі суседзямі. Практыка стасунак у суверэннай дзяржавы новай ультыматуму цалкам вычарпала сябе і даказала сваю бесперспектыўнасць. Наўрад ці яна адпавядае інтарэсам і самаго Еўрасаюза.

Спектр узаемадзеяння Рэспублікі Беларусі і Еўрапейскага саюза з'яўляецца шматпланавым і ахоплівае самыя розныя кірункі дзейнасці, якія ўключаюць агульны інтарэс. Беларускі бок паслядоўна выступае за паглыбленне партнёрства і доўгатэрміновага паўнацэннага ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва з ЕС. Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусі гатовы да канструктыўнага дыялогу з міжнароднымі парламенцкімі арганізацыямі і нацыянальнымі парламентамі замежных дзяржаў — але выключна на аснове ўзаемнай павагі і раўнапраўя. Не абмежавальныя меры, а толькі поўнае ўзаемапаважнае і ўзаемадзеянне з'яўляюцца адзінай правільнай і надзейнай інструментам вырашэння праблем.

21 студзеня 2011 года

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО ООО «РУТЭЙР»

Лот № 1. Смесь топливная модифицированная ВУ 190552946.001-2008, количество — 386,3 тонны, окончательная стоимость по 304 211 250 (Триста четыре миллиона двести одиннадцать тысяч двести пятьдесят) белорусских рублей с учетом НДС.

Подобная информация об имуществе размещена на сайте <http://minsk.court.by/>

Торги состоятся 16.02.2011 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: судебный исполнитель Никулин А.А., тел./факс 294 93 82, ст. судебного исполнителя Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет хозяйственного суда города Минска № 364290000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк», Минск, код 795, УНП 101541763, не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % стоимости имущества в размере 15 210 563 белорусских рубля.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Курсы валют		Курсы валют	
установлены НБ РБ с 22.01.2011 г. (для блн разл.)		для валютных разл. Центробанк РФ	
1 доллар США	3 017,00	1 чешская крона	168,01
1 евро	4 088,64	1 польский злотый	1 051,22
1 латвийский лат	5 814,22	1 российский рубль	100,53
1 литовский лит	1 183,51	1 украинская гривна	379,95
		USD	30,0109
		10 UAH	37,7909
		1000 BYR	9,9473
		EUR	40,5807

ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ СУД ГОРОДА МИНСКА

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО ОАО «БЕЛТОРГСТРОЙ»

Лот № 1. Капитальное строение (здание гаражей) с инв. № 500/С-29015, общей площадью 127 кв. м, расположенное в г. Минске по пер. Загородный 1-й, 22, стоимостью с учетом НДС 176 324 160 (Сто семьдесят шесть миллионов триста двадцать четыре тысячи сто шестьдесят) белорусских рублей.

Лот № 2. Капитальное строение (здание цеха по распиловке леса) с инв. № 500/С-23726, общей площадью 352 кв. м, расположенное в г. Минске по пер. Загородный 1-й, 22, стоимостью с учетом НДС 510 183 840 (Пятьсот десять миллионов сто восемьдесят три тысячи восемьсот сорок) белорусских рублей.

Подобная информация об имуществе размещена на сайте: <http://minsk.court.by/>

Торги состоятся 10.02.2011 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 201.

За дополнительной информацией обращаться: старший судебный исполнитель Вярвильский Д.А., тел. 294 93 67.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть перечислен на депозитный счет хозяйственного суда города Минска № 364290000072 в ОАО «АСБ Беларусбанк», Минск, код 795, УНП 101541763, не позднее чем за 24 часа до начала проведения торгов.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % от стоимости реализуемого о торгов имущества.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 г. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Аляксандр Лукашэнка выказаў спачуванні Прэзідэнту Ізраіля ў сувязі са смерцю яго жонкі Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка выказаў спачуванні Прэзідэнту Дзяржавы Ізраіль Шымону Перэсу ў сувязі са смерцю яго жонкі Соні Перэс.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўны доўг Беларусі не перавышае парога эканамічнай бяспекі

На 1 студзеня 2011 года ён склаў

61 трыльён рублёў, ці 37,4 працэнта да ВУП. У апошнія пяць гадоў паказчык дэфіцыту кансалідаванага бюджэту Беларусі не перавышала эканамічна бяспечнай мяжы (парагавы значэнне 3 працэнта), а на канец мінулага года дэфіцыт склаў 2,6 працэнта ВУП ці 4,2 трыльёны рублёў. Што датычыцца запасы чынасі плацельшчыкаў перад бюджэтнымі ўсіх узроўняў, то яна на 1 студзеня гэтага года складала ўсяго толькі 32 мільярды рублёў. «Для апошніх гадоў, — паведамілі на сустрэчы з журналістамі намеснік міністра фінансаў Уладзімір Амарын, — гэта гістарычны мінімум. На працягу леташняга года гэтая запасчынаснасць знізілася на 27 мільярдаў рублёў. Гэта вельмі добрая прымета, якая сведчыць пра высокую збырліваць падаткаў».

Паводле агульных звестак, даходы кансалідаванага бюджэту склалі 48,8 трыльёны рублёў, ці 101 працэнт ад гадавога плана, расходы — 53 трыльёны рублёў, ці 98 працэнтаў ад запланаванага. Як адзначыў Уладзімір Амарын, летас былі выкананыя ўсе сацыяльныя абавязальствы бюджэту, забяспечаныя спецыяльнымі выплатамі пенсій, дапамогі і зарплатаў. Дзяржаўны доўг Беларусі на пачатку года не перавысіў парога эканамічнай бяспекі ў 40 працэнтаў: на 1 студзеня 2011 года ён склаў 61 трыльён рублёў, ці 37,4 працэнта да ВУП. Пры вызначаным ліміце ў 11 мільярдаў долараў знешні дзяржаўны доўг склаў 9,7 мільярда, а ўнутрыны вызначаны ў суме амаль 32 трыльёны рублёў пры такім жа вызначаным ліміце.

Мінулая пяцігодка, паводле слоў начальніка Галоўнага ўпраўлення падатковай палітыкі і даходаў бюджэту Міністра Дэмітрыя Кійко, праходзіла пад дэвізам спрашчэння падатковай сістэмы. За пяць гадоў на падставе падрыхтаваных прапаноў было адменена 26 падаткаў і іншых абавязковых плацёжаў. Летас, у прыватнасці, краіна цалкам адмовілася ад збірання так званых абаротных падаткаў, якія аказвалі найбольш негатывны ўплыў на эканоміку (перш за ўсё, гэта збор у фонд падтрымкі сельгасвытворцаў і мясцовы падатак з продажу). З улікам гэтага, зазначыў Дэмітрый Кійко, нават пры павелічэнні стаўкі ПДВ летас зааспечана зніжэнне падатковага цяжару, у распрадэжні плацельшчыкаў засталася каля 800 мільярдаў рублёў.

Захаваная палітыка па зніжэнні падатковага цяжару і пры фарміраванні бюджэту на 2011 год. Так, з 1 студзеня адмененыя ўсе падаткі, якія з'яўляюцца абсалютнамі падатковай сістэмы нашай краіны: мясцовы падатак на паслугі, мясцовы падатак з прыбытку, тры плацёжы ў складзе эквалайзера падатку. У выніку сёння цалкам вырашанае пытанне са структурай падатковай сістэмы і колькасцю падатковых плацёжаў, якія адпавядаюць стандартам развітых краін.

Дадатковыя захады, паведаміў Дэмітрый Кійко, сёлета будуць прыняты і па лібералізацыі прадпрыемальніцкай дзейнасці, усё асноўнае з іх прадугледжваюцца Дырэктывай №4. Лібералізацыя ўмоў ажыццяўлення прадпрыемальніцкай дзейнасці закране такую сферу, як бухгалі і справаздачнасць. Мініфінам ужо падрыхтаваная новая рэдакцыя закона аб бухгалі і справаздачнасці, якой прадугледжваюцца скарачэнне колькасці формў бухгалтэрскай справаздачнасці для арганізацый з 6 да 4, для суб'ектаў малага прадпрыемальніцтва — да 2. Яшчэ адзін дакумент, праект указа, падрыхтаваны міністэрствам, накіраваны на скарачэнне пераліку абавязковых да прымянення прыватных уліковых дакументаў і рэвізій у іх. З прыняццём апошняга іх пералік скараціцца да 10, а астатнім будзе нададзены рэкамэндацыйны характар. Адначасова арганізацыям будзе дадзена магчымасць самастойна вызначаць прыватныя уліковыя дакументы з улікам пэўных патрабаванняў, што істотна скараціць рэгламентацыю іх дакументабараў. Дэмітрый Кійко падкрэсліў, што прыняццё праектаў указа і закона дазволіць істотна зменшыць цяжкасці бухгалі і знізіць затраты на яго выдзненне.

Між іншым, як адзначылі прадстаўнікі Мініфна, захады па зніжэнні падатковай напружанасці будуць прымацца на працягу ўсёй пяцігодкі. Рэфармаванне падатковай сістэмы, якая будзе ажыццяўляцца адначасова з аптымізацыяй бюджэтных расходаў, дазволіць да канца пяцігодкі знізіць падатковы цяжар да ВУП да 26 працэнтаў. «Гэты паказчык, — сказаў Дэмітрый Кійко, — будзе адпавядаць паказчыкам еўрапейскіх краін. Такім чынам, будучы створаныя ўмовы для далейшага эканамічнага росту і павышэння рэйтынговых ацэнак Беларусі ў міжнародных даследаваннях».

Каментуючы па просьбе журналістаў размяшчэнне 19 студзеня еўрабондаў на 800 мільянаў долараў пад фіксаваную стаўку 8,95 працэнта, Уладзімір Амарын не пагадзіўся з тым меркаваннем, што запасы чынасі ажыццяўлена пад высокімі працэнтамі. Паводле яго слоў, гэта «дастаткова камфортная для нас на сёння даходнасць», праведзена ж размяшчэнне еўрабондаў было з мэтай дыверсіфікацыі пазык і фарміравання крэдытнай гісторыі краіны. Дзейнічаў Мініфін у адпаведнасці з указам, якім вызначаны памер пазык на 2010-2011 гады ў суме 2 мільярды долараў. Летас, нагадаў Уладзімір Амарын, у рамках гэтых параметраў быў ажыццяўлены выпуск еўрабондаў на 1 мільярд долараў.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ТАННЫХ АДНАПАКАЁВАК У СТАЛІЦЫ УЖО НЕ ЗАСТАЛОСЯ

РЫНАКЖЫЛЛЯ

Сяргей КУРКАЧ

Павялічыўся толькі кошт прапановы

АМАЛЬ на працягу ўсяго мінулага года другасны рынак жыллёвай нерухомасці галоўнага мегаполіса краіны працаваў нібыта ў рэжыме чакання сур'езных пакупнікоў з грашчы. Толькі ў лістападзе і снежні летас рынак сапраўды ажыў, аднак... Спецыялісты адзначаюць, што менавіта 2010-ы быў самым цяжкім годам для рынку нерухомасці за апошнія 10 гадоў. Пра тэндэнцыі, якія сёння назіраюцца ў жыллёвай сферы сталіцы, карэспандэнту «Звязды» паведаміў кіраўнік агенцтва «БелЦНГ», старшыня савета Беларускай асацыяцыі «Нерухомасць» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ.

Актыўнасць пакупнікоў пачынаецца

Эксперты рынку адзначаюць, што колькасць зарэгістраваных зделакаў пачынаецца амаль на 12 працэнтаў, бо летас у Мінску было прададзена толькі 8,4 тысячы кватэр (у 2009 годзе — 9,5 тысячы). У першым паўгоддзі летас рынак нерухомасці ўвогуле быў амаль мёртвым, а восі ў апошнія два месяцы года кліенты агенцтваў нерухомасці набывалі галоўным чынам танныя кватэры, якія актыўна «вымываліся» з рынку. Аднак ужо ў студзені патэнцыйныя пакупнікі зноў зніклі з рынку. Сёння актыўнасць бекватэрных кліентаў знізілася ажно ў тры разы. Чаму гэта здарылася? Справа ў тым, што напрыканцы мінулага года пакупнікі набывалі кватэры, масава выкрасціваючы дабрагі, нават камерыйныя, крэдыты, бо пэўныя інфармацыйныя агенствы палохалі насельніцтва магчымай дэвальвацыяй паліцы Новага года.

Акрамя гэтага не адбылося і сёння патэнцыйныя пакупнікі пачалі больш скурупавацца і прыглядацца да існуючых працэнтаў па крэдытах.

Паводле звестак інфармацыйнага каталога спецыялізаванага выдання «Нерухомасць Беларусі», сярэдні кошт прапановы квадратнага метра агульнай плошчы аднапакаёвых кватэр павялічыўся з пачатку года амаль на 20 долараў і складае цяпер 1415 долараў. Сярэдні кошт аднапакаёвых кватэр стаў 50,3 тысячы долараў. Няўжо аднапакаёвыя кватэры ў Мінску сёлета пачалі даражэць? Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ ужо ўспамінае, што гэта не зусім так. У першую чаргу існуючая сітуацыя тлумачыцца тым, што з другаснага рынку былі павышаныя ў лістападзе і снежні самыя танныя кватэры. Акрамя гэтага, сёння ўдалымі кілівіднымі не вельмі дарагія кватэры пачалі «прытрымлівацца» сваю нерухомасць, або ўвогуле знялі яе з продажу на некалькі месяцаў. Гаспадары такога жылля спадзяюцца, што бліжэй да вясны іх кватэры могуць нават падаражэць. Не спяшкуюцца вяртацца на рынак і патэнцыйныя пакупнікі. Гэта тлумачыцца працяглымі святамі і крыва нервовай эканамічнай сітуацыяй.

Сёння самыя танныя аднапакаёвыя кватэры ў Мінску каштуюць ад менак 39—41 тыс. долараў. Гэта галоўным чынам слабенькія «хрушчоўкі» ў пяціпавярховых дамах на крайніх паверхах з агульнай плошчай жылля да 32 квадратных метраў. Аднак і такіх кватэр на рынку ў продажу засталася не больш за дзесяць. Самы распаўсюджаны кошт маленькіх аднапакаёвых кватэр вагаецца ў межах ад 42 да 46 тысяч долараў. Стандартны аднапакаёўкі ў параўнальна нестарых панэльных дамах каштуюць каля 50 тысяч долараў.

Сёння на рынку зноў з'явілася ў продажы шмат асобных пакояў. У залежнасці ад плошчы пакояў і месцазнаходжання дамоў у горадзе, яны каштуюць ад 18 да 25 тысяч долараў.

Самыя танныя двупакаёвыя кватэры каштуюць цяпер 48—50 тысяч долараў. Вельмі танныя і адначасова ліквідныя аднапакаёвыя сёння таксама ўжо не існуюць. Стандартныя двупакаёвыя кватэры агульнай плошчай да 50 «квадратаў»

ёсць у продажы па кошце ад 52 да 60 тысяч долараў. Разам з тым, трэба разумець, што сярэдні кошт прапановы істотна адрозніваецца ад рэальнага кошту продажу. Сёння аднапакаёвая кватэра можа быць даволі хутка прададзена, калі кватэраты метр у ёй будзе каштаваць да 1300—1350 долараў. Дарагімі кватэрамі, у якіх жыллёвы «квадрат» дасягае 1500—1600 долараў, пакупнікі амаль не цікавяцца. Рэальны кошт продажу двупакаёвых кватэр складае ў межах 1200—1250 долараў за квадратны метр, а ў трохпакаёвых кватэрах — каля 1100—1200 долараў.

Другасны рынак «кажыве» ў трэцяй дэкадзе лютага

Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ адзначае, што спецыялісты агенцтваў нерухомасці ў студзені спецыяльна ў рэжыме завяршэння зделакаў, якія былі распачаты яшчэ ў мінулым снежні. Новых пакупнікоў на рынку не будзе яшчэ на працягу амаль двух месяцаў. Наш эксперт ужо ўспамінае, што за гэты час кошт стандартнага жылля практычна не зменціцца. А вось бліжэй да вясны другасны рынак сталічнага жылля можа яшчэ крыху патагнаць. Справа ў тым, што цяпер камерыйныя арганізацыі, якія займаюцца доўгавым будаўніцтвам, маюць пэўныя цяжкасці пры пошуку «грашовых» кліентаў. Дамы, дзе квадратны метр у кватэрах прапануецца за 1500—1600 долараў, цяпер ужо амаль не карыстаюцца попытам. Жорстка канкурэцыя за кліентаў сарад забудовшчыкаў прымушае апошніх неадразуваваць аб'яўляць пра зніжкі. У выніку ў Мінску зараз пачынае таннець будаўніцтва нават элітнага жылля. На думку Мікалая ПРАСТАЛУПАЎ, тэндэнцыя на патагненне стандартнага жылля па лініі доўгавога будаўніцтва панечыцца ўжо ў першы месяц вясны. Квадратны метр кватэр пры будаўніцтве такога жылля будзе каштаваць не больш за 1000—1100 долараў.

А вось паста таго, які знізіць кошт новага камерыйнага жылля, прадаўцы і на другасным рынку сталіцы будуць вымушаны перапісваць свае цэнікі ў бок змяншэння.

«ГОРКАЯ СВЕЖЫНА»

Браканьеры затрыманыя па гарачых слядах У чацвер вечарам Ваўдзім Лёвін — начальнік Мядзельскага ДАІ, маёр, Валеры Мелько, капітан, Леанід Канопскі, прапаршчык, патрулявалі дарожнае становішча паблізу вёскі Маставікі Мядзельскага раёна. Неўзабаве, прыкладна ў 23.30, яны пачулі стрэльлю...

Праз некалькі хвілін з боку вёскі Стрыжы Габы з'явіўся аўтамабіль «Аўды-80», які ўжо трапіў у поле зроку супрацоўнікаў ДАІ... Ваўдзіцеля спынілі для праверкі, але ў ягоных доказаў, што страляў менавіта ён, не знайшлі.

Ахоўнікі парадку накіраваліся ў бок, адкуль пачулі стрэльлю. Па дарозе сустрэлі двух пешаходаў — мужчын з Мядзельскага і Вілейскага раёна. Папрасілі сесці іх у службовы аўтамабіль для размовы. Ад тых даносіўся пах «свежыны» і паводзілі сябе яны падзрона...

Супрацоўнікам ДАІ і інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце РБ, якія таксама прысутнічалі пры размове, мужчыны расказалі, што незаконна застрэлілі кабана. Тушу амаль 100-кілаграмавай жывёлы і 2 стрэльбы схавалі ў лесе. Браканьеры паказалі месца, дзе ляжалі іх «трафеі», і цяпер даюць паказанні. Як паведамілі ў міліцыі, хутчэй за ўсё, супраць іх будзе заведзена крымінальная справа.

Аляксандр СЯНЮЦЬ.

Пацярпелыя атрымаюць кампенсцыю

Адказнасць за трагедыю ў вёсцы Дубровы Верхнядзвінскага раёна, дзе пры разборцы даху фермы загінулі тры чалавекі і столькі ж былі цяжка паранены, будзе несці наймальнік, адзначыў пракурор Віцебскай вобласці Генадзь ДЫСКО.

«Звязда» паведаміла пра гэты жудасны выпадак. «Наймальнік — не абавязкова кіраўнік, — падкрэсліў пракурор. — Гэта можа быць работнік адміністрацыі. Цяпер нам трэба ўдакладніць: хто накіроўваў на работу людзей, наколькі яны былі азнаёмыя з тэхнічнай бяспекі. Наколькі былі забяспечаны сродкамі бяспекі. Тое павінен быў сачыць за работай людзей?»

Заведзена крымінальная справа. На месцы працавала следчая адміністрацыйная група пракуратуры. Крыміналісты правялі адваедную работу.

Як падкрэсліў пракурор, па даручэнні старшыні Віцебскага аблвыканкома Аляксандра КОСІНЦА створана спецыяльная камісія, якая займаецца гэтым канкрэтным выпадкам. Камісія ўзначальвае адзін з намеснікаў губернатара. Вырашальнае пытанне аб кампенсцыі і гэтак далей.

Па выніках расследавання будуць устаноўлены вінаватыя, якія будуць адказваць па ісках...

Як таксама расказаў пракурор, стан здароўя тых работнікаў, хто ў бальніцы і знаходзіцца ў рэанімацыі, стабільна цяжкі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Г. Міноў.

Дваіноое шво

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ДЗЯРЖДУМЕ РАСІ ПРАПАНАВАЛІ ЎВЕСЦІ ШТРАФЫ ЗА ЭКСТРЭМІСЦКІЯ ГРАФІЦІ

У Дзярждуму ўнесены законпраект, які прадугледжвае ўвядзенне штрафаў у памеры ад пяцісот да трох тысяч рублёў за графіцкі экстрэмісцкі характар. Прапануецца таксама абавязаць уласнікаў і арандатараў будынкаў і іншых аб'ектаў, на якія могуць быць нанесены экстрэмісцкія надпісы, сціраць падобныя малюнкы.

УКРАІНЕ Ў 2011 ГОДЗЕ ДАВЯДЗЕЦЦА ВЯРТАЦЬ БОЛЬШ ЗА \$10 МЛРД

Дасягнуць Украінай па выніках 2011 года паказчыкі развіцця краіны ў цэлым з'яўляюцца здвальняльнымі і сведчыць пра аднаўленне эканомікі. Пра гэта заявіў прэм'ер-міністр Украіны Мікалай Азарэў у інтэрв'ю аднаму з украінскіх тэлеканалю.

У той жа час Украіна сёння стаіць перад праблемай, звязанай з неабходнасцю выплаты вельмізрых даўгоў, запашаных раней. Толькі ў 2011 годзе дзяржаве прыйдзецца вяртаць гіганцкую суму вонкавых запаванчанняў у памеры 88 млрд грыўнін, ці больш за \$10 млрд. Цяпер Кабмін даводзіцца абслуговаць дарагія запаванчаныя папярэднія ўлады, якія былі зроблены на вельмі нявыгодных умовах і ў той жа час не далі ніякага эфекту, паколькі былі растранжыраны. Толькі за студзеня і люты 2010 года, напрыклад, апошніх прэзідэнцкіх выбараў, кіраўнік Кабіна Юлія Цімашанка паспела ўзяць у доўг 4 млрд грыўнін (каля \$500 млн) пад 28% гадавых. Кантралюючыя органы ўстанавілі, што атрыманыя вонкавыя запаванчаны ад МВФ у памеры 36 млрд грыўнін у парушэнне бюджэтнага кодэкса папярэднім урадам былі папросту «праедзены». Акрамя таго, дзяржаўны доўг Украіны за 2009 год вырас на 36 млрд грыўнін, а на 1 студзеня 2010 года склаў 227 млрд, што амаль на 40 млрд грыўнін перавышае вызначаны законам дапушчальны памер дзярждоўгу.

БЕЛЫ ДОМ АБВЯСЦІў ПРА НАМЕР АБАМЫ БАЛАТАВАЦА НА ДРУГІ ТЭРМІН

У дзень двухдзюгаў прэзідэнцкага тэрміна Барака Абама Бель дом афіцыйна пацвердзіў планы ўдзелу ў пераходзе амерыканскага лідара ў прэзідэнцкіх выбарах 2012 года, перадае АРР. Хоць рэспубліканцы спрабуюць ачарніць сацыяльную рэформу Абама, рэйтынг першага афрыамерыканскага лідара ЗША са снежня пачалі расці.

«Так, можна казаць з вялікай ступенню верагоднасці, што бала-тавацца ён будзе», — заявіў прэс-сакратар Абама Роберт Гіос. Ён адзначыў, што неўзабаве Абама падрыхтуе ўсе неабходныя дакументы і накіруе іх у Федэральную выбарчую камісію. «Вось тэдэй перадавыбарную кампанію можна будзе лічыць адкрытай», — падкрэсліў Гіос.

СУСВЕТНЫХ ЗАПАСАЎ ПРЫРОДНАГА ГАЗУ ХОПІЦЬ НА 250 ГАДОЎ

Пра гэта паведаміў спецыяліст Міжнароднага энергетычнага агенцтва.

Паводле ацэнак экспертаў агенцтва, істотны ўнёсак у магчымасці газавай прамысловасці робіць найноўшая тэхналогія па здабыцці сланцавага газу.

«Цяперашні запасаў газу хопіць на 130 гадоў, аднак калі прыклад ЗША ў развіцці вытворчасці газу са сланцаў падтрымаюць дзяржавы Еўропы і Азіі, яго хопіць на 250 гадоў», адзначаецца ў дакладзе МЭА. Паводле слоў экспертаў МЭА, запасы «нетрадыцыйнага» газу «проста вельмізрых» — гаворка ідзе пра 920 трлн куб. м, што ў 300 разоў перавышае штогадовы попыт на газ.

ПРЭЗІДЭНТ ЛІТВЫ АДМІНЯЛ ПАКАРАННЕ ГАРАДЖАНАНУ, ЯКІ АБЗАВ'АЎ МЭРА ГУСАКОМ

Прэзідэнт Літвы Дая Грыбаўскайтэ падпісала ўказ пра памілаванне жыхара горада Алітуса, што называўся былога кіраўніком горада Часлава Даягелу гусаком. Прэзідэнт адмяніла пакарненне, да якога суд прысудзіў крыўдзіцеля мэра, — штраф у памеры 2,6 тыс. літаў (753 еўра).

У кастрычніку мінулага года Даягела разам з некалькімі іншымі чыноўнікамі муніцыпалітэта быў затрыманы ў сувязі з дасудовым расследаваннем пра службовыя злупчыванні, фальсіфікацыі дакументаў і растрату чужой маёмасці вялікага кошту (звыш 500 млн літаў). У снежні мінулага года кіраўніку горада былі прадаўлены абвінавачанні ў махлярстве, з-за чаго Даягела падаў у адстаўку.

Здарэнні

ГАДЗІНА БЕЗ СВЯТЛА

8 буйных прадпрыемстваў і 6 устаноў аховы здароўя (сярод якіх Рэспубліканскі цэнтр радыяцыйнай медыцыны і бальніца хуткай дапамогі) у Гомелі 20 студзеня днём былі тэрмінова пераключаны на электразабеспячэнне ад рэзервовых крыніц электраэнергіі. Поўнасцю былі спынены тралейбусны рух па адзіным у Навабеліцкі раён маршруце.

Частка Цэнтральнага раёна засталася без электраэнергіі ў выніку здарэння, якое адбылося пры будаўніцтве аб'язной дарогі «Усходні абы-ход». Там кіроўца самазвала МАЗ, які належыць ААТ «Гомельаблдарбуд», пры выгурыцы псыку кузавам закрнуў лінію электраперадачы «ЦЭЦ-26 — Навабеліца», напружаннем 110 кВТ. Абыўдсы паруў дзюх ліній электраперадачы. Праз гадзіну электразабеспячэнне ў горадзе было цалкам адноўленае.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Вяскоўцы — засталіся: дзед баробамі, вядзе размовы, раіцца. Так што вёска па пераісці ўсё ўважліва слухала і верыла і не кожнаму слову, у тым ліку і пра да-ступнасць Іосіфа Вісарыянавіча, хоць якрэз вось гэтая вера маглі і пахінуцца, бо аднойчы...

Аднойчы да дзеда Перавоза прыехаў сын і ці не назатра накіраваўся ў краму. Каб паглядзець за хат, хто здалёку, хто збліжы паваж-ліва віталіся, бо гэта ж не абы-что з'явіўся (вочы дзеда Перавоза — ён тупаў) поруч — свяціліцы гонарам), — а адзіны ў іх вёсцы чалавек з вышэйшай адукацыяй, інжынер (!), — адмыслова Масквы (!), сталіцы Саюза!

Ці трэба казаць, што многія з мужыкоў, павітаўшыся, на нейкай адлегласці рушылі следам. Што гоць? У краме ён павёў сьбе, як усе: узяў бутэльку гарэцкі, хлеба, селід-ку, нечага яшчэ. Але ж для разлі-ку (вёска ахнула) дастаў стору-лёўку!

Гэтакіх грошай тут не тое што не мей ныводзін чалавек, — нават не бачыў! Рэйтынг госяя, як сказаў і ця-пер, узяўшы да завобачных вы-шынь!.. Куды астатнім... Але ж быў сярэд вяскоўцаў дзед Андрэйка (дапрама, што метр з шап-кай...), які таксама быў у Маскве, ды што там — як хваліўся, піль пікёр з самім Лепяшынскім (дзедава сястра домбрабонтнай у яго праца-вала).

Так што брат дазволіў сабе вы-ступіць наперад... А скажыце, Іван Пятровіч, — звярнуўшы ён да прыезджага, — ці даўно вы бачылі таварыша Сталіна? — На Першае мая, — трохі здзі-віўшыся прытанне, паведаміў я.

Люд у краме знямае, затаіў ды-ханне! Дзявчата кожнаму мунд-ку. І... Дзявчата гола дзед Андрэйка:

— І аб чым жа вы бяседвалі? — Ні аб чым, — паціснуў плячы-ма гоць, — я па плошчы ў калоне ішоў, ён на трыбуну стаў... — Ну, зраўмежа ж, — не зда-ваўся дзед, — таварыш Сталін быў заняты — у той дзень: ні ён да вас, ні вы да яго падысці не маглі... А ў папярэдні раз? — У які?.. — пачаў былі прыез-дзі, але бацька (раней раскулчана і саслань) ужо тузаў яго за ру-каў — паішлі, маўляў.

Так што сын мусіў змоўнуць і услед за бацькам падацца з крамы.

В.М.

Г. Чавусы.

Рубрыку вядзе

Валынціна ДОУНАР.

Управляючы ЧТУП «СтальДревСервис» (г. Минск, УНН 190526959) 04 марта 2011 года в 15.00 ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ГРУЗОВОГО ФУРГОНА ИЗОТЕРМИЧЕСКОГО IVECO 49.12, 1999 года выпуска, регистрационный знак АВ 5456-7, принадлежащего ЧТУП «СтальДревСервис», по адресу: г. Минск, ул. Академическая, 15/1, каб. 502.

Задаток по лоту перечисляется на расчетный счет № 30112200252008 в ЗАО «Альфа-Банк» отделение «Логойский тракт» в г. Минске (код 270) и равен 2 861 142 рублям (10 % от первоначальной стоимости автомобиля, которая составляет — 28 611 415 рублей с учетом НДС 20 %).

Для участия в аукционе в срок до 28 февраля 2011 года по адресу: 220025 г. Минск, а/я 87, ООО «Агентство по антиквизиному управле-нию» (тел. 8029 150 62 99) представляются следующие документы: 1. Заявление на участие в аукционе. 2. Платежный документ с отметкой банка о внесении задатка. 3. Копии документов, подтверждающих юридические полномочия участника торгов (его представителя).

Аукцион проводится с повышением первоначальной стоимости имущества на шаг аукциона. Шаг аукциона равен 5 % от первоначальной стоимости автомобиля. Выигравший торги на аукционе признается лицом, предложившее за лот наиболее высокую цену. Договор купли-продажи имущества заключается в день проведения торгов.

03.02.2011 года в 11.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Лорри-Сервис». Повестка дня: 1. О совершении сделок Общества. Собрание будет проходить по адресу: ул. Дубровская, 36. Начало регистрации в 10.30. УНН 200246280

«Чорны студзень» — 21-я гадавіна

Пад такой назвай у Мінску па ініцыятыве Пасольства Азербайджанскай Рэспублікі ў Беларусі прайшоў жалобнае мерапрыемства, прысвечанае 21-й гадавіне трагедыі «Чорнага студзеня».

Жлобінскія вырабы са штучнага футра рыхтуюцца да легальнай міграцы ў іншыя краіны.

Поезд «Сімферопаль—Мінск» пад'язджае да Жлобіна. Пасажыры ажыўляюцца і пачынаюць капаць у сумках. Тыя, хто даўно не быў у Беларусі, рыхтуюцца да відовішча, звыклага за многія папярэднія гады — парадку мяккіх цацак ля вакзала. Калі састаў спыняецца, становіцца зразумелым, што на гэты раз шоу не будзе. Між іншым, неўзабаве год, як яно паступова стала знікаць і нарэшце знікла з перона горада, які па-ранейшаму мае славу «цацачнай сталіцы Беларусі».

Жлобінская цацка: ПУХНАТАЯ І ЖОРСТКАЯ

Алігатары з перона адпаўзлі

І калі пасажыры сумуюць па раптам знікламу рознакаляроваму заапарку, то мясцовае парадкам на вакзале стала куды менш. Між тым, пра жлобінскія цацачны бізнес год таму была публікацыя ў газеце «Звязда» («Тыгра-тапі ад жлобінскіх цацачнікаў», 30.01.2010 і 2.02.2010). І сёння мы вяртаемся да тэмы, каб зразумець, што ж кардынальна змянілася ў «цацачным» Жлобіне за гэты параўнальна невялікі тэрмін. Нагадаю, што акрамя вясялага карнавалу для пасажыраў і разнастайнасці ў дарозе, перонны гандаль ствараў неабяспечную сітуацыю. 250-300 чалавек з вялізнымі мяккімі кракадзіламі і пантэрамі на галавах і конікамі ў руках складалі рэальную пагрозу руху цягнікоў. Было так, што цягнік рухаўся, а людзі не паспелі распаляцца, тхосці спазнаўся. Цяцкі аднаго выкрадалі. Было, што і валюту фальшывую падсоўвалі. Калі бачылі праваахоўніку, гандляры пачыналі разбегіцца хто куды — па рэйках. **Начальнік Жлобінскага аддзела ўнутраных спраў на транспарце Андрэй ГАЛУЗА** гаворыць, што перамагчы гэтую стыжкую буйную працэсу не аднаго дня.

— Мы ўсе разам змаглі паўплываць на сітуацыю. Спачатку пачалі прымаць меры, каб ізбягаць людзей ад платформы пасля прыбыцця саставу. Зрабілі так, каб ніхто, акрамя пасажыраў, не меў магчымасці падсясці да вагонаў. Цяцачнікі хадзілі ўздоўж будынка вакзала. Потым ім адвядлі месца для гандлю на тэрыторыі прываказальнай плошчы каля кавярні «Бістро», каб яны маглі зарабіць грошы і зарэгістраваць афіцыйна. Яны там і зараз збіраюцца да пэўных цягнікоў — мы не супраць. На рынку пагандлююць, а потым сядуць падышоўшы — праблемы ад іх няма. Я не маю нарадавацца, што такой праблемы цяпер няма. Мы спакойна працуем.

Дарчы, няцацачныя праблемы з цацачнікамі вырашаліся не ў адзін момант і не толькі міліцыяй. Да таго ж праблема існавала прыкладна гадоў васьмнадцать, успамінае намеснік старшыні Жлобінскага райвыканкама **Віктар СУРУНОВІЧ**:

— Па ініцыятыве пракуратуры лінейнай міліцыі Жлобінскага райвыканкама мы сабралі каардынацыйную нараду — з усімі заўважальнымі службамі. Сабралі і ўсіх тых людзей, якія займаліся такім прываказальным бізнесам і папярэдзілі. Прадстаўнікі ўсіх кантрольных служб далі неабходную інфармацыю, мы паслухалі нелегальных гандляроў. Некаторыя казалі: нам дзёцкі няма чым карміць, таму і ходзім на вакзал цацкі прадаваць. Тады мы пачалі з імі працаваць індывідуальна. Кагосьці накіравалі ў цэнтр занятасці. Некаторым аказалі адрасную дапамогу. Сярод перонных цацачнікаў былі і тыя, хто не жадаў плаціць падаткі, і п'яніцы, якім толькі прадаць і праціць. Праз месяц з сабралі гэтых людзей. Іх было ўжо ў два разы менш. Зноў іх папярэдзілі і далі зразумець, што лінія мянцэна не будзе. І потым збіралі штотымся. Іх раз ад разу становілася ўсё менш. Так праблема ў асноўным і знікла.

Тут зменшылася, там павялічылася

У Жлобіне зайшла на спецыялізаваны рынак мяккай цацкі ля вакзала, дзе была і год таму. Цяпер усе «тыгры» побач з «кошчаванамі» і «трусамі» сядзяць ў добраўпарадкаваным ралетках, быццам у клетках. Звяроў можна купіць тут не толькі ў розніцу, але і оптам. Менавіта таму рынак пачынае сваю працу ў чатыры гадзіны раніцы. Да гэтага часу суды пад'язджаюць вялікія машыны з Расіі і Украіны, у якія пушысцяку ў цэлафане загрузаюць тонамі.

— На рынку вырабаў з футра застаўся прапускны рэжым для гандляроў, у якіх ёсць адпаведныя дакументы на гандаль, — падкрэслівае **начальнік аддзела гандлю Жлобінскага райвыканкама Тацяна КАРАБАН**. — Ралеты ўсталяваныя. Прадпрыемствы, якія афіцыйна зарэгістраваны, арандуюць цэкі па вытворчасці мяккай цацкі, у некаторых — больш за 15 супрацоўнікаў.

— Гандлёвых месцаў для ўсіх на рынках горада хапае, — гаворыць **намеснік старшыні Жлобінскага райвыканкама Віктар СУРУНОВІЧ**. — Добры і спецыялізаваны, рынак мяккай цацкі ля вакзала. На аўтадарозе рынак таксама застаўся. Мы рэкамендавалі чыгуначны разгледзець пытанне і ўстанавіць два павільёнчыкі непасрэдна на вакзале, але яны катэгарычна адмовіліся, улічваючы, што блізка рынак ёсць. Яны бяжыць, што ўсё вернецца да ранейшага. Зра-

зумела, што на пероне можна было ўзяць цацку крыху танней, чым на рынку, але ж за кошт таго, што тыя, хто працаваў нелегальна, не плацілі падаткі. Яны і збівалі цяцкі. Між тым, для цацачнікаў стварылі пладуцоў ля кавярні «Бістро» — зусім побач з вакзалам.

Спраўды, бачыла: людзі з цацкамі туды падыходзяць па раскладзе цягнікоў і чакваюць пасажыраў, якія самі здагадаліся, што цацачны бізнес не мог знікнуць бесследна. Звычайна ў Жлобіне цягнікі робяць доволі доўгі прыпынак, што дазваляе ахвотна паспець зрабіць падарункі сваім дзецям, збегача на гэты міні-рынак — дзве хвіліны ходу.

Ёсць і іншыя спосабы, якімі карыстаюцца некаторыя жлобінскія гандляры цацкамі, каб пачаць працу пагрозу быць аштрафаванымі за нелегальную працу, але ж пры гэтым не застацца без заробку. Напрыклад, яны купляюць білет і садзяць у яго цацкі, а потым прыпынак да Жлобіна і выходзяць на прыпынку пасля яго. Праіскаюцца па вагонах з тымі ж «жывёлкамі» ў пакетах і на галавах. Пакупнікі знаходзяцца абавязкова — як жа не купіць сваёму любімаму ўнуку блакітнага «смя-

шарыка»? Праўда, калі гандляроў «вылавіць», штраф забяспечаны.

— Паўплываць на тое, каб яны не зайшлі ў цягнік, мы не можам, — адзначае **Андрэй Галуза**. — Чалавек з рэчамі садзіць у поезд з білетам — я не маю права не дапусціць яго ў састаў. Другое пытанне — калі нарад суправяджэння выяўляе такі выпадак — тады складаецца адміністрацыйны пратакол за несанкцыянаваны гандаль. Такія выпадкі ў нас былі. Цяпер тыя, хто хоча гандляваць цацкамі, выязджаюць у Расію і гандлююць на перонах бліжэйшых з мяжой Беларусі станцый. Там забаронных мер ніхто не прымае.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**. — Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**. — Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

Захворванні ёсць? Статыстыкі няма...

Быў час, што жанчына ў адным пакоі шла цацкі, а ў пакоі побач гулялі яе дзеці. Зручна гаспадарні было, пакуль не заўважала, што ў дзіцяці пачынаюцца алергічныя на смак з скура ішола чырвонымі плямамі. Гісторыі, падобныя на гэту, вам раскажа практычна кожны жыхар Жлобіна. І дадасць:

— Я ніколі гэтыя цацкі сваім дзецям не куплюю. У многіх жа «ліпавыя» сертыфікаты адпаведнасці! У гэтым ведае, чым яны набытыя...

Пра наступствы для здароўя пры апрацоўцы штучнага футра раскажваюць усе. Мая сваячка толькі аднойчы дома паспрабавала пашыць дачцо футравую сукенку да Новага года, і тое паспела адчуць асаблівасці працы з ворсістым трыкатажам. Гаворыць, потым некалькі дзён усё цела свербела. Што казаць пра тых, хто працуе з футрам штодзённа, зразумела, без стварэння ўмоў, якіх патрабуе гэтая спецыфічная вытворчасць... Нездарма на дзвярах адной нелегальнай майстэрні самі работнікі напісалі вялікімі літарамі: «Асвендым». Але ж нейкай статыстыкі наконце ўроўню алергічных захворванняў у Жлобінскім раёне не вядзецца.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**. — Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**. — Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

— Усплёску скурных захворванняў няма, — гаворыць **першы намеснік галоўнага ўрача Жлобінскага ТМА Міхаіл КУБРА**.

Пакараць нельга памілаваць

— Ахапіць увесь раён немагчыма, тым больш што інспектар падатковай інспекцыі бяз санкцыі пракурора не можа ўвайсці ў прыватны дом. Нават калі там дзень і ноч стракоўчы прафесійны швейны машыны. Толькі калі адзін аднаго пакрыўдзіць, тады мы можам працаваць з крыўдзіцелем. Сёння людзі вельмі разумныя. Адзін афіцыйны прадпрыемальнік, а вакол яго пяць неафіцыйных, — раскажвае механік падману дзяржавы **начальнік падатковай інспекцыі Жлобінскага раёна Ларыса ЦЯПЛЯШЫНА**. — Яны яму даюць магчымасць эканоміць грошы. Яны гавораць: «Табе трэба заплаціць 150 тысяч падатак, мы разам і заплацім. Табе трэба заплаціць за месяц аранду — мы разам заплацім. Але ж ты возьмеш на рэалізацыю нашы цацкі». А як можна пракантраляваць сёння — колькі цацак законнага прадпрыемальніка, а колькі — яго сярбоў-тэварышай? Сёння падатковае інспекцыя можа зарэгістраваць такі факт толькі ў момант перадачы грошай. А гэта практычна немагчыма.

Там, дзе лічаць грошы, не да сумлення. Многія з прадпрыемальнікаў кажуць, што ім проста нявыгадна будзе працаваць, калі яны будуць выплочваць усе падаткі. І гэта сапраўды так. Цяна, па якой цацку ў іх могуць узяць расіяне ці ўкраінцы, дакладна абмежаваная, канкруаваць з часам лягчы не становіцца. Для прыбытку і развіцця застаецца зусім невялікая частка з заробленага. Некаторыя кажуць, што лепш быць нелегальна, чым ад часу плаціць штраф, але ж атрымаваць нейкі прыбытак.

У выйгрышы толькі тыя, хто адкрыў афіцыйны вытворчы цэхі самі першымі і паслеў замацавацца на мяккім і пухнатым, але вельмі жорсткім рынку. Такіх прадпрыемстваў, дзе працуе 15 і больш супрацоўнікаў, у Жлобіне толькі чатыры. А побач існуюць вытворчасці падпольныя — у дварах, хлявах, гаражах. Часам без вокнаў, без вентыляцыі... А адравацца ад такой прывабнай кармушкі няма сіл.

— Калі выпушцілі джына са збана, назад яго не запіхнуць... Больш за 20 гадоў таму гэта пачалося, і многія прывыклі да безадказнасці за гэты час, — разважае **Ларыса Цяпляшына**. — Хоць мы і спрабуем пераканаць людзей працаваць сумленна, аднак сьведомасць такая... Менталітэт нашых людзей — абысці падатковае заканадаўства, у якім яшчэ шмат праблемаў. Дзяржава дзе людзям правы, і яны іх халапоў. Але ж пры гэтым забываюць пра тое, што ёсць абавязкі. Яны знаходзяць варыянты, як зрабіць больш выгадна толькі ім. З імі складаюцца працаваць, але ж мы спрабуем людзям растлумачыць, пастаянна даём інфармацыю пра тое, што, атрымаўшы нейкі даход, грамадзянін павінен аддаць частку на карысць дзяржавы. Сёння ёсць шмат розных формаў справаздачнасці, у тым ліку электроннае дэкларацыя сваіх даходаў, але ж многія ці то баяцца, ці то не хочуць рабіць гэта.

— Калі выпушцілі джына са збана, назад яго не запіхнуць... Больш за 20 гадоў таму гэта пачалося, і многія прывыклі да безадказнасці за гэты час, — разважае **Ларыса Цяпляшына**. — Хоць мы і спрабуем пераканаць людзей працаваць сумленна, аднак сьведомасць такая... Менталітэт нашых людзей — абысці падатковае заканадаўства, у якім яшчэ шмат праблемаў. Дзяржава дзе людзям правы, і яны іх халапоў. Але ж пры гэтым забываюць пра тое, што ёсць абавязкі. Яны знаходзяць варыянты, як зрабіць больш выгадна толькі ім. З імі складаюцца працаваць, але ж мы спрабуем людзям растлумачыць, пастаянна даём інфармацыю пра тое, што, атрымаўшы нейкі даход, грамадзянін павінен аддаць частку на карысць дзяржавы. Сёння ёсць шмат розных формаў справаздачнасці, у тым ліку электроннае дэкларацыя сваіх даходаў, але ж многія ці то баяцца, ці то не хочуць рабіць гэта.

— Калі выпушцілі джына са збана, назад яго не запіхнуць... Больш за 20 гадоў таму гэта пачалося, і многія прывыклі да безадказнасці за гэты час, — разважае **Ларыса Цяпляшына**. — Хоць мы і спрабуем пераканаць людзей працаваць сумленна, аднак сьведомасць такая... Менталітэт нашых людзей — абысці падатковае заканадаўства, у якім яшчэ шмат праблемаў. Дзяржава дзе людзям правы, і яны іх халапоў. Але ж пры гэтым забываюць пра тое, што ёсць абавязкі. Яны знаходзяць варыянты, як зрабіць больш выгадна толькі ім. З імі складаюцца працаваць, але ж мы спрабуем людзям растлумачыць, пастаянна даём інфармацыю пра тое, што, атрымаўшы нейкі даход, грамадзянін павінен аддаць частку на карысць дзяржавы. Сёння ёсць шмат розных формаў справаздачнасці, у тым ліку электроннае дэкларацыя сваіх даходаў, але ж многія ці то баяцца, ці то не хочуць рабіць гэта.

— Калі выпушцілі джына са збана, назад яго не запіхнуць... Больш за 20 гадоў таму гэта пачалося, і многія прывыклі да безадказнасці за гэты час, — разважае **Ларыса Цяпляшына**. — Хоць мы і спрабуем пераканаць людзей працаваць сумленна, аднак сьведомасць такая... Менталітэт нашых людзей — абысці падатковае заканадаўства, у якім яшчэ шмат праблемаў. Дзяржава дзе людзям правы, і яны іх халапоў. Але ж пры гэтым забываюць пра тое, што ёсць абавязкі. Яны знаходзяць варыянты, як зрабіць больш выгадна толькі ім. З імі складаюцца працаваць, але ж мы спрабуем людзям растлумачыць, пастаянна даём інфармацыю пра тое, што, атрымаўшы нейкі даход, грамадзянін павінен аддаць частку на карысць дзяржавы. Сёння ёсць шмат розных формаў справаздачнасці, у тым ліку электроннае дэкларацыя сваіх даходаў, але ж многія ці то баяцца, ці то не хочуць рабіць гэта.

— Калі выпушцілі джына са збана, назад яго не запіхнуць... Больш за 20 гадоў таму гэта пачалося, і многія прывыклі да безадказнасці за гэты час, — разважае **Ларыса Цяпляшына**. — Хоць мы і спрабуем пераканаць людзей працаваць

Нефармаг

ДЗЕ ЎЗЯЦЬ РАЙЦЭНТР ДЗЯЦЕЙ?

УЗЯЦЦА за гэтыя радкі падахвоцілі разважанні **Вікторыі Целяшук** пра асаблівасці ўласнага вырашэння **дэмаграфічнай праблемы** («Звязда» за 5.01.11). **Спадарыня Вікторыя** вельмі трапна акрэсліла праблему пачынаючай мамы. Можна хіба заўважыць, што пералічанае ёю і перажытае — толькі кветачкі, нават першачыцеты. Сапраўдныя суквецці, а потым ягадкі на сваім шляху яна мусіць збіраць далей, як і ўсе маці. Праўда, цяжкасі і няярочнасці першага этапу звышваюцца па меры таго, як дзіця падрастае. Хоць сказанае вышэй ні ў якім разе не здымае абавязку адказных асобаў імякнуцца да вырашэння праблем і павышэння якасці жыцця мацярынства і дзяцінства.

Потым нашчадкі падрастаюць, праблемы таксама растуць і шырочыцца. Адна толькі адаптацыя да ўмоў дзіцячага сакаса нам доўга пазбаўляе спадку усю сям'ю. Далей — болей. Пайшлі дзеці ў школу, і бацькам галава баліць не толькі пра вучобу як залог паспяховай адукацыі, але і пра здароўе. Агульнавядомы факт, што сёння многія і многія выпускнікі школ маюць медыцынскія дыягназы па самых розных кірунках, у тым ліку па страўнікава-кішачных хваробах. Такім чынам мы лагічна падвышлі да пытанняў дзіцячага харчавання. Якія б праграмы ні пісаліся, якія б лозунгі ні прасоуваліся, не можам мы, дарослыя, забяспечыць сваім дзецім цалкам здравое харчаванне. Гэта могуць зрабіць хіба людзі ў вёсцы, якія трымаюць уласную гаспадарку. Яны маюць магчымаць харчавання малаком і м'ясам без антыбіётыкаў, каўбаснымі вырабамі без дабавак, агароднінай і садавінай без хімікатаў.

Да гэтага часу памятаю, як папярэджвала педятр пра магчымаць увядзення ў рацыён дзяцей курнянага мяса, калі малым было недзе каля года: «Курцыя павіна быць толькі свойскай!». Крыху старэйшых дзяцей мы пачынаем карміць бройлернымі курамі, якія за два месяцы вырастаюць на птушкафабрыках. Ва ўмовах сучасных тэмпаў жыцця амаль ніводная мама-гаспадыня не абходзіцца без каўбас ды сасісак, якія таксама цяжка аднесці да прадуктаў здаровага харчавання.

Яшчэ адна неабходная ўмова захавання здароўя дзіцяці — пастаянны рух. Не абавязкова сістэматычны заняты нейкім відам спорту, але фізкультура, рухавыя гульні патрэбны кожны дзень. Арганізм, які расце, павінен рухацца. Але ўсе

вай супольнасці краін, напрыклад, мусульманскіх.

Праблемы растуць разам з дзецьмі. Асаблівасці і канфлікты пераходнага ўзросту, нятанныя клопаты па падрыхтоўцы да паступлення, слёзы і расчараванні ў выпадку няўданы — усё гэта бацькі праходзяць з кожным дзіцем наоў. І ўсё трэба праходзіць. Бо ў гэтым сэнсе.

Цяпер дзяржавы, не толькі наша, але і іншыя славянскія, многія еўрапейскія, заклапочаныя пампшэннем насельніцтва. Прымаюцца

крытэрыі, які вызначаць мяжу паміж уладкаванымі і неўладкаванымі? Праблема існуе, і з гэтым няма сэнсу спрачацца.

Паўны час таму аўтару гэтых радкоў даялося гутарыць з маладымі спецыялістамі аднаго з паспяхоўнага раёна на пазначаную тэму. Маладыя людзі ўжо мелі свае сям'і, гаварылі, што не збіраюцца спыніцца на адным дзіці, хоць і нялёгка «цягнуць» крэдыты: заробак нават у моцным калгасе не такі высокі, як хацелася б. Але агра-

рауюць хутка, на стоп старшыні ААТ кладзецца рэзалюцыя — «Печ паправіць!»

«Мы — акцыянернае таварыства, чаму мы павіны за свой кошт рамантаваць дом, агародку, абсталяванне чалавекі, які нават не працувае тут?» — задаюць ужо мне рытарычнае пытанне маладыя, адукаваныя, працавітыя людзі. Пачынаю разважаць аб тым, што ўсе мы маем перад такімі людзьмі маральны абавязак хоць бы за тое, што яны закрываюць брашу ў дэмаграфічнай бясспецы. Але для маіх суразмоўцаў гэта гучыць непераканаўча. Яны слухаюць заўважэнні, што было б так, калі б яна, нарадзіўшы столькі дзяцей, прывяла сабе самаахварнаму служэнню ім. А так дама прывыччаліся выхоўваць злёгка, даглядаць злёгка. Як гэта? А так — атрымаўшы грошы — дапамогу на дзяцей, яна скрупулёзна не распісае артыкулы выдаткаў, каб хапіла на прыстойнае харчаванне, на вяртанне, на адукацыю, а найперш ідзе ў краму. Піва, каўбаса, чыпсы — звычайныя прадукты набор шматдзетнай маці. Дзеці не тое каб галодныя, але і не сытыя; не голяныя — рэгулярна даюць гумантарку з раёна, але і не асабліва апраўтыя. З адзела адукацыі прыводзіць паглядзець: стан не крытычны, дзяцей збіраюць, які быццам, падстаўняма.

Некаторыя сур'ёзныя даследчыкі, вучоныя-сацыяльныя выказваюць вельмі аптымістычныя прагнозы на будучыню нашых дзяцей пасля таго, як яны пройдуць выпрабаванне інфармацыйнымі тэхналогіямі ды іншымі выклікамі сучаснасці. Вось што напісаў канадскі даследчык Д. Таскот: «Яны будуць больш ветлівымі і добразычлівымі, хутчэй змогуць знаходзіць адно з адным агульную мову, і яшчэ хутчэй змогуць апрацоўваць інфармацыю. Пакаленне Next, на яго думку, у кожным зменіць палітычны ўклад, стане грамадствам, у якім грамадзяне жыва абмяркоўваюць, спрачаюцца, гуляюць, квалюцца, крытыкуюць акты абмяркоўваліся, выказвалі прапановы рабіць падатковыя паслабленні ў залежнасці ад колькасці дзяцей. Відэа, і тыя прапановы мелі рацыю. Але, і гэта прапанова ў сям'і і ў грамадстве, асабліва найбольш паспяховай яго часткі, устанюць, што сэнс жыцця не ў тым, каб дасягнуць, рэалізаваць, дабіцца, а ў тым, каб было каму перадаць дасягнутыя. Інакш усё высылі і ўсе нама-

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА.

рознае захады па стымуляванні нараджальнасці. І хоць зразумела, што для нармальнай сям'і як паветра патрэбны квадратныя метры, стабільны заробак, але відарочна, што толькі імі праблема не вырашаецца. Праблема найперш у людской сям'ядомасці, у тым, што галоўны прырытэтызм на нейкім этапе сталі поспех, дабрабыт, грошы, забавы.

Падтрымка і стымуляванне — вельмі добра, але як зрабіць, каб падтрымка за кошт астатніх не была не карыстаўся і ты, хто на гэтым, мямка кажучы, паразітуе — ніхто не ведае. Вось і наідуцца ў самых высокіх колах Праваслаўнай Царквы выказаліся за падтрымку сацыяльна надзейных альбо уладкаваных сям'яў. Толькі дзе гэты

ном, заэтэхнік, бухгалтар выказвалі сваё непаразуменне, нават абурэнне прыкладам, які маюць перад вачыма. У перспектывным аграпрадуктывым сектары маладая асоба, якая гадуе сем'ю дзяцей. Ёй дадзена, хоць і не новы, але, вядома, бесплатна. Яна ніколі не працавала, бо ўвесь час знаходзіцца ў дэкрэтных відпусках. Бацькі дзяцей, які правялі, анімацыі, таму «маці-героіня» гадуе дзяцей адна і спатуна выкарстоўвае дзяржаўную падтрымку. Яна не забывае таксама органы ўлады і спраўна дасылае лісты, які толькі ўзняць любую, хай самая маленькая, праблема. Ну, напрыклад, печ у адным месцы разбурылася — тут жа пісьмо ў райвыканкам: «Дапамажыце шматдзетнай сям'і!» У калідорах улады

няма. Але зразумела, і сям'і тут няма ў поўным сэнсе, сям'і, галоўным прызначэннем якой было б выхаванне чалавека.

Вось тут і туліць. Падтрымліваць, вядома, трэба. Але як не заахвоўваць такіх і падобных бацькоў? Раней, калі адпаведныя заканадаўчыя акты абмяркоўваліся, выказвалі прапановы рабіць падатковыя паслабленні ў залежнасці ад колькасці дзяцей. Відэа, і тыя прапановы мелі рацыю. Але, і гэта прапанова ў сям'і і ў грамадстве, асабліва найбольш паспяховай яго часткі, устанюць, што сэнс жыцця не ў тым, каб дасягнуць, рэалізаваць, дабіцца, а ў тым, каб было каму перадаць дасягнутыя. Інакш усё высылі і ўсе нама-

Таму хай думаюць ідэолагі, навукоўцы, калі яны не дарма хлеб ядуць, як зрабіць моднай, прастыкнай справу нараджэння і выхавання дзяцей як аднаго з галоўных кірункаў рэалізацыі сучаснага чалавека.

Бо трэба ж неяк давесці да суайчыніккі, што кожны індывідуум не сам па сабе. Мы толькі званы ў вялікім-вялікім перадаванні, які вядзецца недзе ад першабытных часоў. І калі ў той суровай старадаўнасці барацьба за выжыванне пакалення аднаго з тысячы альбо з мільёна, то кожны з нас, якому цудам пашчасціла трапіць у выбраны, мае абавязальнасць прада будучыню. І як казаў адзін з галоўных герояў бясмяротнага рамана «Майстар і Маргарыта», «калі не мы гэты валасок падвесілі, не нам яго і пераразаць».

Некаторыя сур'ёзныя даследчыкі, вучоныя-сацыяльныя выказваюць вельмі аптымістычныя прагнозы на будучыню нашых дзяцей пасля таго, як яны пройдуць выпрабаванне інфармацыйнымі тэхналогіямі ды іншымі выклікамі сучаснасці. Вось што напісаў канадскі даследчык Д. Таскот: «Яны будуць больш ветлівымі і добразычлівымі, хутчэй змогуць знаходзіць адно з адным агульную мову, і яшчэ хутчэй змогуць апрацоўваць інфармацыю. Пакаленне Next, на яго думку, у кожным зменіць палітычны ўклад, стане грамадствам, у якім грамадзяне жыва абмяркоўваюць, спрачаюцца, гуляюць, квалюцца, крытыкуюць акты абмяркоўваліся, выказвалі прапановы рабіць падатковыя паслабленні ў залежнасці ад колькасці дзяцей. Відэа, і тыя прапановы мелі рацыю. Але, і гэта прапанова ў сям'і і ў грамадстве, асабліва найбольш паспяховай яго часткі, устанюць, што сэнс жыцця не ў тым, каб дасягнуць, рэалізаваць, дабіцца, а ў тым, каб было каму перадаць дасягнутыя. Інакш усё высылі і ўсе нама-

Але, і гэта прапанова ў сям'і і ў грамадстве, асабліва найбольш паспяховай яго часткі, устанюць, што сэнс жыцця не ў тым, каб дасягнуць, рэалізаваць, дабіцца, а ў тым, каб было каму перадаць дасягнутыя. Інакш усё высылі і ўсе нама-

Калі так, то яны будуць нашмат лепшыя за нас. Трэба толькі даць ім шанцы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

БУДАЎНІЦТВА АРХІТЭКТУРНА-ГІСТАРЫЧНАГА КОМПЛЕКСУ «МІНСКАЕ ЗАМЧЫШЧА» ПЛАНУЕЦЦА ПАЧАЦЬ СЁЛЕТА

Будаўніцтва архітэктурна-гістарычнага комплексу «Мінскае замчышча» плануецца пачаць у канцы гэтага года, расказаў галоўны архітэктар праекта Сяргей Багласаў.

Новы комплекс размесціцца ўздоўж Свіслачы ад станцыі метро «Няміга» да фантана перад Палацам спорту. Мяркуюцца стварыць камплекс з трох частак. Пад зямлёй з'явіцца зала-амфітэатр на 240 месцаў з абодвумі галерэямі і экспазіцыйнымі вітрынамі. Тут будуць прадстаўлены самыя каштоўныя археалагічныя знаходкі, закансерваваныя пакуль у зямлі.

На месцы спартыўнай залы «Працоўныя рэзервы», якая зносіцца, будуць створаны ў натуральную велічыню макет фрагмента горада XII стагоддзя з узнятымі варотамі, абарончымі валамі, храмам, вуліцамі і дамамі.

Трэція часткай комплексу стане Ніжні рынак. Тут з'явіцца будынак гандлёвых радкоў, адкрытыя гандлёвыя рынак з наваесмі і тэатры павільён «Тэатр-балаган» для выступлення артыстаў, клоўнаў, фокуснікаў.

Воляга ЖАРЫНА, «Мінск—Навіны».

ПРАДАВЕЦ BMW X5 ЗНОЙДЗЕНЫ ПРАЗ ДВА МЕСЯЦЫ ПАСЛЯ ЗНІКНЕННЯ

У забойстве па-ранейшаму падазраюць расійскую банду

Андрэй Барысаў знік у Мінску сярэд белага дня ў лістападзе мінулага года ў шматлюдным месцы. Інфармагенцыты са спасылкай на праваахоўныя органы паведамілі, што труп Андрэя знойдзены ў лясным масіве побач з вёскай Гурзулаўка Мінскага раёна, непадалёк ад трасы Мінск—Гомель.

Нагадаем, што а трэцім гадзіне дня 19 лістапада 28-гадоваы мінчанін Андрэй Барысаў адправіўся на сваім аўтамабілі BMW X5 да будмаркета «Маўрырк», што ў раёне станцыі метро «Каменная Горка». За пару тыдняў да гэтага Андрэй размязіў у інтэрнэце аб'яву ад продажу машыны, і да «Маўрырка» паехаў, каб паказаць BMW патэнцыйным пакупнікам. Ні падчас сустрэчы, ні пасля Андрэй больш ніхто не бачыў.

Міліцыя дзяржавы пачала падазраваць у знікненні банду расійскіх гаспадароў, тым больш

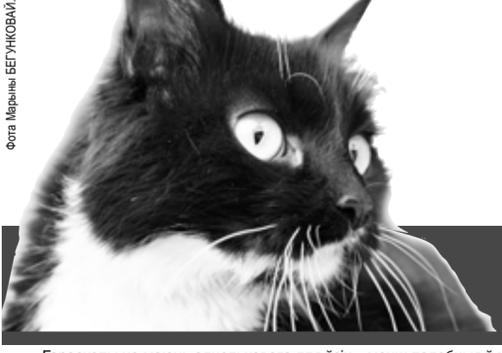
што аналагічнае злачынства яны збіраліся ўчыніць да гэтага ў Полацку. Там, вызваніўшы па аб'яве прадаўца такога ж аўтамабіля, злачынцы падчас сустрэчы накінулі яму на шыю шаўмарку. Праўда, мужчына вырваўся і ўцеў, а бандыты не змаглі завесці BMW і ўцяклі. Яшчэ больш пашчасціла аднаму прадаўцу ў Мінску, якому злачынцы тэлефанавалі раней, чым Андрэю, з яго BMW расіянам не спадабалася. Менавіта ён пасля па фота апазнаў чэраверку бандытаў. Усе яны ўрадзжыцы розных вёсак Пскоўскай вобласці, самаму старэйшаму з іх 37 гадоў, маюць 22. У сталічнай міліцыі ўжо былі на іх армеецкія карты на рабуніцтва сталічнай сямейнай пары, у якой расіяне збіраліся зніць кватэру. У пачатку снежня мінулага года трое з іх былі затрыманы на тэрыторыі Расіі, адзін — у Беларусі. Адметна, што пасля затрымання яны

прызналіся ў злачынствах на тэрыторыі Расіі (у Маскоўскай вобласці яны гэтак жа скралі серабрысты BMW, а ў Санкт-Пецярбургу ледзь не былі затрыманыя міліцыяй, але, адстрэляваўчыся, уцяклі), пры гэтым заўважылі, што аналагічныя крадзёжы ў Беларусі — справа зусім не іх рух. Міліцыя заставалася знайсці дадатковыя доказы знаходжання пскоўскай банды ў Мінску, а таксама Андрэя Барысава. Версія аб учыненні ў дачыненні да яго гвалтоўнага злачынства была ключовай.

Вось праз два месяцы пасля трагедыі мужчына, які спыніўся на аўтамабілі і на паў хвілін зайшоў у лес, убачыў труп, прыцуршаныя снегам. Родныя па нацельным крыжыку апазналі Андрэя Барысава. У яго засталося жонка і маленькая дачка, маці і сястры.

Алена АУЧЫНІКОВА.

Гучная справа

— Гараскопы не маюць аднолькавага для ўсіх жонкаў зямлі характару, таму што энергетыка сонца розная на пэўны год у розных частках свету. Яны нарадзіліся на ўсходзе, звязаныя з усходняй ментальнасцю, зарыентаванай на прадвызначанасць, — заўважае Ігар ВУГЛІК, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, доктар гуманітарнага факультэта Прыватнай установы адукацыі «Інстытут сучасных ведаў імя А.М. Шырокава». І ўжо тым больш не варта захапляцца гараскопамі, складзенымі на год для кожнага знака зодыяку. Як заўважае Ігар Рыгоравіч, зоркі рухаюцца. Прайшоў ужо мінімум 4 тысячы гадоў з таго часу, як узніклі «зодыякальныя» гараскопы. Але зоркі па-сунуліся, і старажытныя гараскопы патрабуюць карэкцыі.

— Але чаму усходнія гараскопы набылі такую папулярнасць у свеце?

— У Кітаі надавалі вялікае значэнне календарным цыклам, якія звязаныя пачыналіся вясной, як і ў ўсіх паганцаў. У Еўропе не складалася выразнай сістэмы атаясамлівання кожнага года з нейкай жывёлай ці нейкім аб'ектам (у еўрапейскай былі багі, якія паміралі і ўваскрэсалі, як, напрыклад, у грэкаў — Дыянэ, ва ўсходніх славян — Ярыла). Трэба зазначыць, што кітайскія гараскопы старажытныя, досыць падрабязныя, вобразныя. Жывёлы займалі вялікае месца ў жыцці старажытнага чалавека, былі яго ежай. Яны багата прадстаўлены ў міфалогіі розных народаў: гэта старажытныя татамы, іх успрымалі як продкаў. Напрыклад, вялікая колькасць жывёлін татамстычнага ўхліу была ў гіпчану.

— Чаму не варта «прямярэць» на год і тым больш на сабе рысы пэўнай «гараскопнай» жывёліны?

— У розных краінах народы надзялялі жывёл неаднолькавымі рысамі, культывалі рабіліся жывёлы розных геаграфічных рэгіёнаў. І толькі вобраз ката — адзін з тых, якія больш-

«РАСПРАЦУЕМ БЕЛАРУСКІ «ЖЫВЁЛЬНЫ» КАЛЯНДАР ЗАМЕСТ КІТАЙСКАГА!»

Ві сустрэкалі гэты год у сукенках металічнага колеру, дарылі знаёмым фігуркі каткоў, трусю, начыталі ўсходніх гараскопаў і чакаеце ў бліжэйшы час пэўных даброт, кштальту спакою, сямейнага дабрабыту і гэтак далей? Спадарства, не трэба жыць ілюзіямі. Якім складзецца кожны год, зусім

не залежыць ад таго, што за жывёлінка з усходняга гараскопу будзе ўладарыць у ім: кот, сабака, свіння ці яшчэ хто. Тым больш што па кітайскім гараскопе новы год яшчэ не наступіў. У Кітаі ён адзначаецца па месцявым календары, не мае фіксаванай даты і прыпадае на маладзік пасля зімовага сонцастаяння (канец студзеня — пачатак лютага). Між іншым, сёлета кітайскі новы год распачнецца 3 лютага. Прынамсі, нават калі рацыянальнасць у зварыным «колазвароце» і ёсць, тое, што падыходзіць для ўсходу, яшчэ не азначае, што выдатна ляжа на жыццё ў іншых кутках свету.

Усходнія славяне верылі, што кот, якога запустіць на ноч у новы дом, разгоніць усіх нячысцікаў. Запускаюць у дом ката і для таго, каб паглядзець, дзе ён выцігнецца. У тым месцы, дзе лёгка, нельга ставіць ложа: варкот любіць адноўную энергетыку, спажывае яе. А вась сабака, наадварот, кладзецца там, дзе добрыя магнітныя палі.

— Можна, ката звязалі з нячысціцамі, таму што гэты звярок не спіць уначы?

— Ёсць гіпотэзы, што кошкі набылі містычныя рысы з-за свайго начнага ладу жыцця. Ноч звязаная з магіяй і нечысцю. Лічылася, што вочы кошкі адлюстроўваюць месца, і таму яны звязаныя з ім магічна. У Егіпце верылі, што вочы кошкі адлюстроўвалі начное сонца. У міфах абвясцілася такая асаблівасць гэтай жывёлы, як вялікая плоднасць. Кошка міфалагічным паходжаннем (кхмерскі міф) звязаная з жанчынай. Сярод еўрапейскіх варварскіх старажытных народаў міфалогія кошкі была ў старажытных германцаў, яна была звязаная з Фрыяй (багіня плоднасці і каханьня), у яе вазок былі запрыжаны дзве дзікія кошкі.

Наогул, кошка атаясамліваецца з магіяй, цемрай, плоднасцю, жаночым пачаткам. Таму і старажытнае яна вядзьмарка і вельмі рэдкая — вядзьмарка.

— Калі раптам беларусы захацелі б прапрацаваць свой «жывёлны» календар, каго б туды можна было ўключыць?

— Трэба перш за ўсё браць тых жывёл і птушак, якія маюць у міфах і казках татамстычныя рысы. Перш-наперш гэта будуць мядзведзь, воук, бусел. А вась, напрыклад, скарпальна ў Індыі карова ў беларускіх казках амаль не сустракаецца. Ды і зроблены сёння сімвалам Беларускага зуб таксама не вымулены ў міфалогіі. Варта ўвагу вуж, каза, конь, зязюля, ліса, заяц, кажан. У міфах пра стварэнне людзей ёсць сабака. Можна дадаць і пегуна, які выразна паказаны ў казках.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Што прымушае людзей поўзаць у гразі?

Тэлеканал АНТ прэзентуе прэм'еру сезона — праект «Зачыстка»

— Гэта праект — забойца гламура! — выказалася пра шоу расійская тэлеведучая Яна Чурывава. — Макіяж змываецца без следу, бо апускаецца з галавою ў вязкую гразь, а «умешка на камеру» здымаецца моцным ударам баксёрскай пальчаткі.

Фота прэс-службы тэлеканала АНТ.

Упершыню ўдзельнікам відэаішоу стала і Беларусь. Здымкі праекта прайшлі ў Аргенціне, у 40 кіламетрах ад Буэнас-Айрэса. Поруч з беларусамі ў гульні ўдзельнічалі украінцы, палякі і прадстаўнікі зборнай каманды Чэхіі і Славакіі. Здымкі доўжыліся тры тыдні — спецыяльна для гэтага ў прыгарадзе Буэнас-Айрэса арганізатары пабудавалі нават адмысловы конкурсны гарадок...

Центрыфігі банца — у Аргенціне не ехаць

20 беларусаў, якія прайшлі адбор тэлеканала АНТ, сталі ўдзельнікамі экстрэмальнага шоу «Зачыстка». Яшчэ тры адборы, нягледзячы на папярэджанні пра жорсткія ўмовы конкурсу (скажы з вышыні, праходжанне праз агонь, поўзанне па гразі, кручэнне ў цэнтрыфізе, апусканне пад ваду), свае заяўкі на ўдзел даслала каля 4500 чалавек. Паводле слоў прэс-сакратара АНТ Таццяны КУРВА, такую колькасць ахвотных не збіраў яшчэ ніводзін з праектаў АНТ:

— З усіх прэтэндэнтаў было адбрана 300 чалавек, якія найбольш адпавядалі патрабаванням праекта. Гэтыя людзі прабялі крос у 1 км на хуткасць. Забегі адбываліся па 25 чалавек, найбольш хуткія праходзілі ў другі тур — сумоўе, па выніках якога і вызначалася каманда.

Кацягару і цеслярю ў ліку выбраных не аказалася. А вась «мантанжнікі-альпіністы» былі. Гэтакасама як і каскадзёр, інструктар па фітнесе, студэнтка-лінгвіст, начальнік аховы калійнай кампаніі, чэмпіёнка свету і Еўропы па тайландскім боксе... Сярод удзельнікаў, пазнавальных у твар, гледчыца ўбачыла вядучую АНТ Наталію Немагай і Аляксандра Сябражнікува, а таксама спевакоў Макса Лоранца, Паўла Сыражэжкіна (гурт «Чук і Гек») і Воўлгу Рыжыкава (гурт «Da Vinci»).

«За прыгажосцю карцінкі было жудасна цяжка»

— Быць вядучай «Зачысткі» мне было больш цікава, чым «Музыка на суд», — расказала «Звяздзе» Саша Паўлава. — Гэта быў поўны экстрэм. Ваня (маёца на ўвазе Іван Вабішчэвіч, другі вядучы). — Аўт.) каментавалі праходжанне ўдзельнікаў пераходку, а маёй задачай было знаходзіцца ў натоўпе і гутарыць з людзьмі. Прычым трэба было вельмі старацца, каб разгаварыць людзей, каб яны не хавалі сваіх эмоцый. Гуляць не жартачы — калі і зламаныя рукі, і вывіхнутыя ногі. І нягледзячы на прыгажосць карцінкі, працаваць было жудасна цяжка — чаго каштуе толькі аргенцінскі клімат, калі за паўгадзіны тэмпература паветра з +8 падымалася да +25. Найбольш абурыла несумленнасць некаторых камандаў; у той жа зборнай Украіны адзін з удзельнікаў, якога прадстаўлялі як масажыста, у выніку апынуўся чэмпіёнам па барацьбе без правіл...

Гледчыца АНТ уначы 10 серыі гульні. У першым выпуску гонар Беларусі будзе абараняць мужчынская зборная каманда: Андрэй Завэрскі (начальнік аховы калійнай кампаніі), Ігар Пашук (дырэктар транспартнага прадпрыемства) і Віктар Белы (прамысловы альпініст). Каардынаваць дзейнасць гульцоў будзе капітан беларускай каманды, тэлеведучы Аляксандр Сябражнікува.

У кожнай серыі ў гульні будзе ўступаць каманда з дзесяці чалавек. Па выніках кожнага з конкурсаў па два ўдзельнікі будуць выбываць. У выніковым этапе вызначана пераможцы — мужчына і жанчына, якія стануць удзельнікамі суперфіналу. Пра тое, у якую краіну адправіцца кубак «Зачысткі», стане вядома вясной.

Гуляня, якую глядзяць больш чым у 25 краінах свету, у Беларусі стартуе на тэлеканал АНТ (першая серыя з'явіцца 23 студзеня) і будзе выходзіць па нядзелях у вечаровым эфіры.

Ілья ЛАПАТО.

СКЛАД БЕЛАРУСКАЙ КАМАНДЫ

Спартсмены: Націк Багіраў, чатырохразовы чэмпіён свету і пяціразовы чэмпіён Еўропы па дзюдо; Кацярына Вандар'ева, дзейная чэмпіёнка свету і Еўропы па тайландскім боксе; Аляксандр Сіняк, шматразовы чэмпіён Беларусі па фехтаванні, фіналіст чэмпіянату Еўропы.

Артысты: Макс Лоранс, спявак; Павел Сыражэжкіна, саліст гурта «Чук і Гек»; Воўлга Рыжыкава, салістка гурта «Da Vinci».

Тэлепрэсены: Наталія Немагай, вядучая праграмы «Наши новости»; Аляксандр Сябражнікува, вядучы праграмы «Наши новости»; Канстанцін Глубокі, карэспандант праграмы «Наши новости».

Мужчынская зборная: Андрэй Завэрскі, начальнік аховы ў калійнай кампаніі; Ігар Пашук, дырэктар транспартнага прадпрыемства; Віктар Белы, прамысловы альпініст.

Жаночая зборная: Вікторыя Гусак, кіраўнік тэлекамунацыйнага праектаў, інструктар па фітнесе; Воўлга Белая, ваеннаслужачая; Юлія Александрова, студэнтка Мінскага дзяржаўнага лінгвісты

Зкраіна здароўя

Выпуск № 3 (239)

Фітатэрапія ЗЁЛКІ СУПРАЦЬ ГРЫПУ

Як вядома, канец студзеня — люты — гэта той час, калі медыкі чакаюць эпідэміі грыпу. Тыя, хто не падрыхтаваўся да сезону грыпавання і не прышчыпіўся ад хваробы, маюць істотную рызыку злегчы з высокай тэмпературай, кашлем, насмаркам, болем у горле. Калі ж такое здарылася, трэба тэрмінова выклікаць урача, легчы ў ложка, накрыцца цёплай коўдрай, прыкладзі грэлку да ног.

У далейшым, выконваючы рэкамендацыі доктара, можна значна аблегчыць свой стан, прымаючы і раслінную тэрапію. Больш падрабязна пра тое, якія расліны дапамогуць у барацьбе з прастудай і грыпам, нам расказала загадчык інфарктнага аддзялення № 2 10-й мінскай гарадскоў клінічнай бальніцы, спецыяліст у галіне фітатэрапіі **Наталля ПАЛЯУКОВА**.

— Перш за ўсё я рэкамендую піць гарачы травяны чай і адвары з мёдам, лімонам, журавінай, чырванай рабінай, з пладоў шыпышы, глогу. Вельмі добра дапамагаюць узяць імунітэт быякі. З гэтых ягад таксама рабіць адвары.

У перыяд хваробы ежа павінна быць зменшана ў аб'ёме і складацца з прадуктаў, насычаных вітамінамі, асабліва вітамінам С. А яго шмат у капусте, буркаках, моркве, рэдзьцы. Карысна варуць іслую капусту, шацьае. У супы трэба дабаўляць патрушкы, кроп, ммен, снітку.

Каб хутчэй вызваліць арганізм ад таксінаў віруса, трэба зрабіць 2—3 клізмы з адвару рамонку ці з шапунічнай цыбулі.

Не лянуйцеся рабіць інгаляцыі. Барыць па 2 ст. лыжкі кветкаў рамонку, травы чабору, лісьця шалфею, іголак сасны ці елкі. Залівайце увесь збор двума літрамі кіпеню. Дыхайце гэтым настоем трыба 8—10 хвілін. У канцы інгаляцыі абмойце твар халоднай вадой і прамачніце ручніком. Так трэба рабіць 3—4 разы ў дзень, а то і часцей.

Добра патрымаць у роце кавалчкі мядовых сотаў, смалы сасны ці елкі, сухі карань жыакосты, кавалчкі часнуку, цыбулі, рэдзькі, лісьця аліў. Гэтыя супрацьмікробныя сродкі не дазваляюць распаўсюджвацца вірусам па пакоі і падтрымліваюць у роце нармальнае мікраасяроддзе.

Для ўжывання настоеў унутр можна выкарыстоўваць пасля

прыняцця ежы траву палыну горкага, святаянніку, цвінтарэю, фіялікі трохколернай, а таксама лісьце парэчак чорных, вішні, чарніцы, брусніцы, крапівы, трыпунтніку, кветкі ліпы, календулы, васілька лугавага, карані валерыяну.

Часты спадарожнік грыпу — кашаль. Каб аблегчыць яго, трэба ўжываць адвары і настоеў з гравілату гарадскога, караня дзівазілу, сінохі блакітнай, ліста трыпунтніку. Гэтыя сродкі змякчаюць і разрэджаюць макроту.

Пры насмарку добра дапамагаюць кроплі соку з буркоў, разведзенага з вадой. Але сок павінен быць выціснуты за 12 гадзін да яго прымянення. Таксама вельмі эфектыўныя сродкі — раствары зукалітты, марганцоўкі, шалфею, сок цыбулі і морквы, разведзеныя з вадой.

Карысна прамываць насаглотку цёплай вадой з дабаўленнем некалькіх кропель марганцава-кісллага калію. Пры моцным ацёку насаглоткі горла трэба паласкаць адварам кары дуба, вярбы, рачыкаў, гравілату, маліны, зукалітты, шалфею. Рабіць гэта неабходна як мага часцей, каб хутчэй вызваліцца ад грыпу без ускладненняў.

А вось рэцэпт, які дапамагае ўмацаваць арганізм увогуле і паспрыяе павышэнню імунітату

Узяць: лісьце мяты перцавай (5—6 частак), траву малярдушкі (5—6 частак), лісьце падбелу (5—6 частак), плады глогу (5—6 частак), траву святаянніку (5—6 частак), кветкі рамонку (1—2 часткі), кукурузныя рыльцы (5—6 частак), лісьце зукалітты (2—3 часткі), карэнішча з каранямі валерыяну (1—2 часткі), чай чорны або зялёны (100 частак).

Усё гэта змешваецца. А потым бяруць адну чайную лыжку сумесі і заварваюць кіпенем у кубку. Піць трэба калі месца.

Пры кантактах з хворым абавязкова трэба насіць марлевую павязку, якая закрывае нос і рот. У хворага павінны быць асобны посуд і ручнік. Часцей праветрывайце памішанне. Калі прыходзіць з вуліцы, мыйце рукі і працірайце рукі дэзырэй мильным растворам. І яшчэ запамініце: больш за ўсё вірусаў грыпу ўтрымліваецца на мабільных тэлефонах і грошчах. Таму, пасля таго, як бралі іх, абавязкова памыйце рукі.

Вольга ШАЎКО.

Фота Васіля ЗЯНЬКО.

Доктар адкажа

Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

Да канца месяца дзяржурцы «гарачані» тэлефоннай лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) пачнуць:

24 студзеня — пачаць аддзела арганізацыі медыцынскай аховы пры надызвычайных сітуацыях Міністэрства аховы здароўя Алег Раманавіч ПАНЧУК.

25 студзеня — дырэктар РНПЦ атарыналарынгалогіі Людміла Эдуардаўна МАКАРЫНА-КІБАК.

26 студзеня — намеснік галоўнага ўрача Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Нэллі Тадэвушаўна ГІНДЗЮК.

27 студзеня — намеснік дырэктара РНПЦ «Кардыялогія» па навуковай рабоце Маргарыта Івануаа БЕЛЬСКАЯ.

28 студзеня — галоўны ўрач Мінскага гарадскога клінічнага скурна-венералагічнага дыспансэра Юрый Уладзіміравіч САЛУК.

31 студзеня — галоўны нарколаг Міністэрства аховы здароўя Аляксей Аляксеевіч АЛЯКСАНДРАУ.

Кампетэнтна

Цяжкія клінічныя формы ВРЗ выклікаюць у мінчан негрыпозныя вірусы...

У Расійскай Федэрацыі грыпу-люты 14 рэгіянаў, у тым ліку і Санкт-Пецярбург. Загрыпаваў таксама практычна Усё Заходняе Еўропа. Але ў Беларусі захваральнасць на прастуду і грып пакуль не выйшла на эпідэмічны ўзровень.

— Гэты эпідэсез нам свае асаблівасці, пра якія сёння ўжо можна смела казаць. Па-першае, як сведчаць звесткі нашага маніторынгу, у сталіцы зараз цыркулююць вірусы грыпу, з якімі мінчане ўжо сустракаліся падчас апошняй эпідэміі ў лістапада—снежня 2009 года, — паведаміла на сустрэчы з журналістамі ў Мінгарвыканкам загадчык эпідэміялагічнага аддзела Мінскага гарадскога цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Алена ФІСЕНКА.

— У сярэднім да аднаго-двух дзён пры рыне А і да 3—4 дзён пры інфіцыраванні групам В. Эпідэміі грыпу заўсёды пачынаюцца з хворымі абавязкова ўзору бялагічнага матэрыялу для лабараторнай дыягнастыкі. І, мучу канстатаваць, што часцей за ўсё ў іх выяўляюцца зусім новыя вірусы грыпу, а вірусы параграпу 1 рэспіраторна-сітчыцкіх вірусы. Менавіта гэтыя вірусныя агенты даюць бонтакс чыякі клінічныя формы, чым грып, — ва ўсялякім разе ў гэтым эпідэсезе.

Па стане на 19 снежня ў стацыянары мінскай гарадскоў інфекцыйнай бальніцы знаходзіліся 19 хворых на грып і 7 хворых на пнеўманію.

— Гэта звычайная карціна для гэтага сезону, — запэўніў прадстаўніцтвам масавай інфармацыі намеснік галоўнага ўрача бальніцы Святаслаў ВЕЛБГІН. — Халюны напярэды, што ёсць шэраг сімптомаў, якія з'яўляюцца падставай не толькі для неадкладнага звяртання да ўрача, але і для шпіталізацыі: калі вы бачыце, што тэмпература трымаецца на высокіх ліках на працягу некалькіх дзён запар і не збіваецца, калі ў вас прагрэсуе кашаль, з'яўляецца задыхацца і яшчэ горш — крывахарканне.

Інкубацыйны перыяд грыпу можа доўжыцца ад некалькіх гадзін да аднаго-двух дзён пры рыне А і да 3—4 дзён пры інфіцыраванні групам В. Эпідэміі грыпу заўсёды пачынаюцца з хворымі абавязкова ўзору бялагічнага матэрыялу для лабараторнай дыягнастыкі. І, мучу канстатаваць, што часцей за ўсё ў іх выяўляюцца зусім новыя вірусы грыпу, а вірусы параграпу 1 рэспіраторна-сітчыцкіх вірусы. Менавіта гэтыя вірусныя агенты даюць бонтакс чыякі клінічныя формы, чым грып, — ва ўсялякім разе ў гэтым эпідэсезе.

Падставай для такога аптымістычнага прагнозу з'яўляюцца беспэраздэнтныя меры, падпрынятыя на арганізацыі вакцынацыі мінчан супраць грыпу ў гэты пераэдзімічны сезон. Дзякуючы сродкам, што былі выдзелены з рэспубліканскага, мясцовага бюджэтаў, з бюджэтаў арганізацыі і прадпрыемстваў горада, а таксама асабістым сродкам мінчан процігрыпозныя прышчэпкі былі ахопленыя 22 працэнты гараджан. Менавіта дзякуючы гэтай акалічнасці адзначаецца такі позні пачатак цыркуляцыі вірусаў грыпу. Звычайна яны ідэнтыфікуюцца ў захворэлых ўжо з лістапада — першай паловы снежня. Трэба таксама дадаць,

што па выніках вывучэння стану імунітэту мінчан да вірусаў грыпу, праведзенага ў лютым—сакавіку і ў жніўні—верасні 2010 года, было ўстаноўлена, што імунітэт да пандэмічнага віруса грыпу маюць ад 30 да 40 працэнтаў жыхароў беларускай сталіцы.

— Улічваючы, што звычайна «гаручым матэрыялам» для развіцця эпідэміі становяцца дзіцячыя калектывы, мы асабліва ўвагу пры вакцынацыйнай надалі менавіта малодшым школьнікам, — патлумачыла Алена Фісенка. — Да таго ж усе педагогі нацэлены на своечасовае выяўленне ў калектывах дзіцячых сімптомаў вострых рэспіраторных захворванняў, бо не кожнае дзіця, асабліва малое, паскардзіцца педагогу, што дрэнна сябе адчувае.

Увогуле я параіла б усім як мага больш часу праводзіць на дрэмадзкім паветры і адмаўляцца ад гарадскога транспарту, калі трэба падаехаць адзін-два прыпынкі. Майце на ўвазе, што аднаго захварэлага на грып у вагоне метро дастаткова для таго, каб захварэлі не толькі ўсе яго суседзі па вагоне, але і ўсе пасажыры цягніка. Выдзеленыя вірусы адбываюцца на працягу 7—10 дзён з пачатку захворвання, але максімальна заразны чалавек бывае ў першыя дні з пачатку захворвання.

Вельмі эфектыўны (і, галоўнае, даступны) спосаб прафілактыкі грыпу — рэгулярнае праветрыванне памішання і ўвільгатненне паветра. Справа ў тым, што вірусы грыпу вельмі добра «выжываюць» у пыле. І нават калі яны асядаюць, затым зноў могуць узнімацца ў паветра. А вось ад прымянення экстранай лекавай прафілактыкі і грыпу я параіла б устрымацца. Прыбягаць да яе трэба, толькі калі адбываецца кантакт з хворым чалавечкам ці калі існуе высокая верагоднасць інфіцыравання. А залішняя нагрузка, залішняя стымуляцыя нашаму арганізму зусім не патрэбная...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Хто вінаваты ў зімовай траўматычнай эпідэміі?

МАРОЗ, адліга, мінусавая тэмпература ўначы і плюсовая — днём... Сялетняя зіма — сапраўдны галаўны боль для траўматологаў. Толькі за адзін тыдзень (з 6 па 14 студзеня) на сталічных вуліцах і ў дварах дамоў атрымалі галавядунаў траўму 479 чалавек, у тым ліку 13 дзіцяці. Шпіталізацыя патрабавалася 49 пацырпелым.

— Прызнаюся, што дзвучыты ці жанчыны ў абутку на высокіх абцасках зімой у мяне, як у траўматолога, не выклікаюць добрых пачуццяў. Я заўсёды бачу ў іх сваіх патэнцыяльных пацыентак. — прызнаецца намеснік галоўнага ўрача 6-й мінскай гарадскоў клінічнай бальніцы, галоўны пазаштатны траўматолог Камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама Міхаіл ГЕРАСІМЕНКА. — Прычым пацыентак, якія рызыкуюць трапіць на наш аперачыйны стол і правесці на бальнічным ложку дастаткова доўгі час, а потым праходзіць працяглую рэабілітацыю. А некаторыя пераломы пры падзенні з абцаскаў увогуле прыводзяць да інваліднасці. Таму выбар правільнага абутку зімой — галоўны сродак прафілактыкі траўматызму. Абутак абавязкова павінен быць устойлівым. Лепш за ўсё для зімовага сезону падыходзяць боты ці чаравікі на пляскатай падэшве.

Увогуле пры падзенні людзей на вуліцах пераломы касцей — найбольш частая траўма (68-70 працэнтаў) ад агульнай колькасці). Удары і расцяжэнні складаюць ад 20 да 22 працэнтаў, раненыя м'якія тканак — ад 4 да 6 працэнтаў. Часцей за ўсё ў пацырпелых дыягнастуюцца пералом прамянявай косці ў тыповым месцы, шыкалатак, ключыцы, галенкі і пашкоджаны звязачнага апарата галенка-ступнёвага і каленнага суставаў, а таксама чэрапна-мазгавыя траўмы. Самая распаўсюджаная траўма ў немалых людзей — пераломы шыякі сцёгнаў, якія вельмі доўга і не заўсёды зрастаюцца.

Галоўны траўматолог сталіцы ўпэўнены, што нельга вінаваціць у зімовай траўматычнай эпідэміі толькі камунальныя службы, паколькі шмат залежыць і ад саміх гараджан.

— Мы ўсе настолькі прывычаліся спяшацца, што нават не задумваемся пра ўлас-

ную бяспеку. Магчыма, лепш не бегчы за аўтобусам, а дачакацца наступнага, паколькі рызыка аказацца на доўга выключаным з актыўнага жыцця настолькі вялікая, што нельга гэтага не разумець. На бальнічным ложку можна правесці ад некалькіх месяцаў да паўгода. Зразумела, што ў горадзе ёсць свой «хіт-парад» траўмабеспечных месцаў: гэта абледзянелая тратуарная плітка, прыступкі ля пад'ездаў, у падземных пераходах і ў транспартных сродках. Але многае залежыць ад нас, і асцярожнасць яшчэ нікому не пашкодзіла. Па слязкім дарозе трэба рухацца быццам бы ідзе на лыжах. А падаць абавязкова трэба на бок, паспрабаваўшы пры гэтым згруппавацца, уцягнуць галаву і прысунуць локці да бакоў, — папярэды спецыяліст. — Калі чалавек спрабуе змякчыць прыземленне вастаўленымі рукамі, ён рызыкуе атрымаць пералом прамянявай косці ці траўму кісі; калі падае на спіну, то прагорзе траўмаваная падвэржанацца пазваночнік і галава. Майце на ўвазе, што асабліва небяспечныя падзенні на лясвіцы...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Што рабіць? КАБ АСТЭАХАНДРОЗ НЕ САГНУЎ ВАС У АБАРАНАК!

Астэахандроз — хвароба чалавека як бяглівага віду. Масавая захваральнасць звязана перш за ўсё з вертыкальным становішчам чалавека, пры якім нагрузка на пазваночнік і міжпазваночныя дыскі значна вышэйшая, чым у жывёл. Пры гэтым захворванні часцей пакутуюць дыскі — хростковыя пракладкі паміж пазванкамі, з-за чаго міжпазваночныя адтуліны звужаюцца і спінамазгавыя нервовыя канчаткі, якія выходзяць праз іх, ушчамляюцца. Гэта і выклікае боль.

ЧАМУ ЁН ПРЫХОДЗІЦЬ? Не так даўно астэахандроз звычайна непакой людзей, у асноўным, старэйшага пакалення — прыкладна пасля 40 гадоў. На жаль, многія захворванні сёння гмаладзельні, і астэахандроз не стаў у тагэй сумнай стацыстыцы выключэннем. Прычыны развіцця астэахандрозу вядомыя — гэта, перш за ўсё, гіпадынамія, маларухомы лад жыцця. Астэахандроз не марудзіць прыйсці тады, калі чалавек мала рухаецца, не займаецца фізічнымі практыкаваннямі, часта і на доўга фіксуе сваё цела ў нязручным і шкодным для пазваночніка становішчы. Напрыклад, пастаяннае сядзенне за камп'ютарам можа запрэца справакаваць развіццё хваробы. Хоць ёсць і іншыя прычыны — узнікненне астэахандрозу з-за перагрузкі арганізма фізічнымі заняткамі, што звычайна здараецца ў спартсменаў, грузчыкаў і г. д. Неспрыяльна таксама здараецца на арганізм і працяглае знаходжэнне за рулём, у гэтых няёмкіх пазях кровазбеспячэнне пагаршаецца, а значыць, тканкі, што акружаюць пазваночнік, недастаткова сілкуюцца. З-за няправільнага ладу жыцця парушаецца абмен рэчываў, а гэта — урадлівае леба для развіцця астэахандрозу. Акрамя таго, вялікае значэнне мае спадчынная схільнасць.

КРУЦІМ ГАЛОВАЙ Бацькі часта гавораць дзіцяці: «Не круці галавой!». Медыкі заклікаюць адваротнага: абавязкова круціце галаву, але рабіце гэта правільна! Толькі так вы зможаце пазбегнуць небяспечнага захворвання — астэахандрозу шыячнага аддзела.

Шыя прызначана прыродай для таго, каб утрымліваць галаву і паварочваць яе ў розныя бакі, што, дарэчы, з гадамі для людзей не трэніраваных, якія не сочаць за сваім здароўем, становіцца справай даволі складанай. Праз шыюны аддзел пазваночніка праходзіць асноўныя артэрыі, якія сілкуюць мозг. Менавіта таму шыюны астэахандроз часта становіцца прычынай сасудзістых парушэнняў і ў запущанай форме можа прывесці да такога сур'ёзнага ускладнення, як сіндром пазваночнай артэрыі (перацісканне адной з артэрый, што сілкуе мозг). Сведчаннем гэтага стануць галавакружэнне, шум у вушах, моцныя скачкі ціску і нават эпізядычныя страты прытомнасці. З-за парушэнняў мазгавога кровазвароту шыюны астэахандроз амаль заўсёды становіцца прычынай

галаўнога болю, вегета-сасудзістай дыстанцы і нават гіпертанічнай хваробы. Таму, каб прадхіліць развіццё астэахандрозу, варта свечасцова заняцца прафілактыкай. Усё, што вам спатрэбіцца, — 10—20 хвілін у дзень для выканання простых практыкаванняў.

● Галаву і плечы трымайце назад. Затым, пераадолювачы супраціўленне напружаных мышцаў шыі, прысіоніце падбародак да ярэмнай ямкі. Выканайце практыкаванне не менш як 5 разоў.

● Галаву і плечы трымайце прама. Павольна павярніце галаву максімальна ўправа (5 разоў). Столькі ж разоў выканайце рух улева.

● Галаву закіньце назад. Пастарайцеся дакрануцца правам вухам да правага плеча (5 разоў). Выканайце гэты ж рух, стараючыся дакрануцца левым вухам да левага плеча.

РАСПРАЎЛЯЕМ ПЛЕЧЫ Увогуле, непрыемныя адчуванні людзей, якія пакутуюць ад астэахандрозу груднога аддзела пазваночніка, падобныя на праявы шыячнага — гэта і галаўны боль, і боль у вобласці сэрца. Да іх можа далучыцца оціскаючы боль паміж лопаткаў. Здарэцца, што праявы астэахандрозу б'юццаць з сімптомамі сардэчных хвороб і звартаюцца на дапамогу да кардыёлага, хоць сапраўднай прычыны зусім у іншым. Часцей за ўсё немаг параже прадстаўніц «сядзючых» прафесій: канструктараў, аперацэраў ЭВМ, вядзельцаў і г. д.

Надзейна пераходжа хвароба — правільная постава. Фарміраваць яе, як вы самі разумееце, трэба з ранняга ўзросту. Але можна заняцца гэтым і ў 30—40 гадоў. Спіну старайцеся трымаць прамай, плечы — распраўленымі. Калі вы, да таго ж, будзеце рэгулярна выконваць практыкаванні, якія падтрымліваюць тонус мышцаў спіны і жывата і забеспячваюць нармальную рухавасць усіх аддзелаў пазваночніка, астэахандроз вас не адолеець.

РАЗМЯРКОЎВАЕМ НАГРУЗКУ Адна з асноўных прычын абстрактнага астэахандрозу паясінна-крыжовага аддзела і ўтварэння грыж міжпазваночнага дыска — пад'ём і

перанос цяжараў. Востры, нечаканы боль з'яўляецца ў паясінні ў тых выпадках, калі цяжар падмаюцца рэзка, рыўком, а затым пераносіць цяжкі прадмет убок, паварочваючы пры гэтым тулава. Як трэба рабіць правільна? Спецыялісты раць:

● падмаючы цяжар, прысядзьце на кукішкі, пры гэтым спіна павінна быць прамай, шыя выпраямленая; уздыму ў рукі цяжар, плечы разгінайце ногі (дарэчы, тыя ж самыя правылі дзейнічаюць, калі вы вырашылі ўзяць на рукі маленькае дзіця; калі ж трэба развесці блізняў, падстаўце бак з блізняй на табурэтку, каб менш даводзілася нахіляцца).

● каб не перагружаць пазваночнік, цяжкую ношу не нясіце ў адной руцэ, асабліва на вялікую адлегласць; падзяліце груз і нясіце яго ў абедзвюх руках;

● трымаючы цяжар, недапусьчальна рэзка згінайце і разгінайце (нахіляйце назад);

● для перамяшчэння цяжару на значнай адлегласці варта набыць калёску, сумку на колах або зручны залпечнік з шырокімі лямкамі.

КАБ ПАЗБЕГНУЦЬ АСТЭАХАНДРОЗУ: 1. Навучыцеся змяняць нагрузку на пазваночнік у штодзённым жыцці: старайцеся праводзіць сядзеньце, нахіляцца, падмаюць цяжары, стараючыся не нахіляць корпус наперад. Пасля гэтых развесці рукі ў бакі і ў такім становішчы пацігнуць іх. Тое ж самае зрабіць, падняўшы рукі ўверх.

● **Распраўляем спіну.** Адну руку пакладзіце на патыліцу, а другую завесці за спіну крыху ніжэй лопаткаў. Прагніце спіну ў паясінцы, адначасова закідаючы галаву назад так, каб патыліца лягла на руку. Паўтарыце практыкаванне, памяншы рукі.

● **Робім масаж.** Пачніце з падшчэпкі альбо на абедзвюх руках, якія трэба тухаць і інтэнсіўна пацерці. Ачысць: пакладзіце адну руку далёна ўніз на стол і памасіруйце яе з моцным націскам адкрытай далёна другой рукой. Затым прадоўжыце рух далёна ад палцаў да плеча. Паўтарыце тые ж рухі з другой рукой.

Наступны этап — масаж шыі. Для гэтага трэба пакладзіць рукі крыху ніжэй патыліцы і памасіраваць мышцы шыі кончыкамі палцаў у хуткім тэмпе, але не націскаючы моцна. Затым пакладзіце руку на плечо зобач з шыяй і памасіруйце дзельгападобную мышцу з абедзвюх бакоў.

● **Расслабляем ногі.** (Практыкаванне асабліва падыходзіць тым, хто увесь працоўны дзень праводзіць на высокіх абцасках.) Станьце на палцы ногі і паспружыце на іх ітак, каб абцасы злёгку пастуквалі па падлозе. Хутка і рытмічна. Спачатку абедзвюма нагамі, а затым кожнай па чарзе.

22 студзеня 2011 г. ЗВЯЗДА

«Гарачая лінія» ўпраўлення аховы здароўя Міноблвыканкама (017) 220 20 25

24 студзеня — загадчык эндыкрыналагічнага аддзялення Мінскай абласной клінічнай бальніцы Алена Пятроўна ІНДЗЮКОВА.

25 студзеня — загадчык нефралогічнага аддзялення Мінскай абласной дзіцячэй клінічнай бальніцы Таццяна Аляксандраўна КАВАЛЕўСКАЯ.

26 студзеня — загадчык аддзялення гемадыялізу Мінскай абласной клінічнай бальніцы Сяргей Віталевіч ПРЫЛУЦКІ.

27 студзеня — загадчык арганізацыйна-метадычнага, кансультацыйнага аддзела Мінскага абласнога псіханеўралогічнага дыспансэра Канстанцін Міхайлавіч МІНКЕВІЧ.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Кантраляюць уласную постава. Сачыць за правільнай пасадак за сталом, пакуль не прывыкнеце. Калі не атрымліваецца кантраляваць постава самастойна, напіраце аб дапамозе калега або, калі вы працуеце дома, родных.

2. Абавязкова займайцеся штодзённым лязчынай фізкультурай для ўмацавання мышцаў спіны і брушнога прэса, якія падтрымліваюць пазваночнік і бяруць на сябе частку нагрузку.

3. Усыяля пазбягайце пераахладжэння, скражняюць сырсыці. Пры неабходнасці ўцяпляйце паясінню. Але не асцярагайцеся працягнуць у халоднае надвор'е, вельмі таму не хутэйцеся.

4. Пазбягайце інтаксікацыі, якія зніжаюць ахоўныя сілы арганізма: курэння, злужывання моцнымі напоямі, а таксама грыпу, ангіны і іншых прастудных захворванняў.

5. Лішняга вага — вораг вашага пазваночніка. Сачыць за сваёй вагой, не пераедайце. Памятайце, што маса цела больш за 90 кг з'яўляецца фактарам рызыкі, г.зн. сядзевічнае развіццё астэахандрозу.

6. Наведзіцеце лезню — гэта цудоўны спосаб ачышчэння арганізма. Добрая прыліка з дубовым абязроўваным венікам раўназначная глыбокаму масажу.

НАША КОЛА

У нас сфармавалася пастаянная кола аўтараў — вось што засведчыла пошта конкурсу апавяданняў «Звязды» ў 2010 годзе. Каля 40 твораў на конкурс паступіла летась. У асноўным, іх аўтары — гэта адданыя чытачы «Звязды», якія захацелі выклаці свае думкі ці распавесці эпізод з жыцця. Дзякуй, шануюныя, за шчырасць і ўвагу да нашай газеты! Мы імкнуліся змяшчаць лепшыя апавяданні — 13 з іх былі надрукаваны за мінулы год. Мала, у параўнанні з папярэднімі гадамі, — заўважыце нехта. Але справа не ў колькасці, а ў якасці, калі гаворка ідзе пра творчасць. Літаратурная творчасць — гэта майстэрства, якое немагчыма вымяраць пастаяннымі велічынямі штаталі даўжыні ці шычыльнасці (думак на адзін квадратны сантыметр плошчы). Гэта майстэрства думкі і слова ў самых цудоўных спалучэннях. Ім валодае вялікая кола людзей, пісьменнік Віктар Казыко. Ён і адзначае перлічкі, якія могуць упрыгожыць газету і адкрыць чытачам жыццё з мастацкага боку. Летась такія апавяданні былі ў нашай газеце. Мы ўдзячныя ўсім нашым аўтарам, сярод якіх былі літаратары, са сваім стылем і поглядамі, талент якіх ужо былі прызнаны, у тым ліку і ў нашай газеце. Дзякуй, вельмі важна і прыемна, што вы з намі!

Але адна з п'ятэрага конкурсу — знайсці і адзначыць новыя імёны, якія патэнцыйна могуць папоўніць кола літаратараў у нашай краіне. І адначасова аддаць даніну повагі сталым аўтарам, якія ўмеюць у эпізодзе заўважыць тыповасць з'явы ці раскрыць рысы ментальнасці нашага народа. Гэтыя прычыны былі галоўнымі пры вызначэнні пераможцаў конкурсу апавяданняў за 2010 год.

1-я прэмія — Рагнеда ЮРГЕЛЬ. Глыбоцкі раён (апавяданне «У часіну горкага хлеба», 23 снежня);

2-я прэмія — Тацяна ДЗЕМІДОВІЧ. Брэст («Голуб на акенцы», 10 жніўня);

3-я прэмія — Аляксандр МАКОЎСкі. («Дзяды і ўнукі», 11 снежня);

3-я прэмія — Васіль ШАБАЛТАС, Асіповічы («Фелчар», 14 снежня).

Усім нашым пераможцам мы зычым поспехаў і натхнення. І запрашаем іх 27 студзеня (чацвер) а 14-й гадзіне на сустрэчу ў рэдакцыю, дзе адбудзецца ўзнагароджанне. Кантактныя тэлефоны — 287 18 69 (аддзел культуры), 287 19 19 (прыёмная).

На жаль, газета не паспела змясціць усе апавяданні, якія прыйшлі ў мінулы годзе і былі рэкамендаваны да друку нашым вядучым. У гэтых творах ёсць шанцы быць надрукаванымі ўжо ў новым 2011 годзе. Наш конкурс працягваецца!

Шануюны ўдзельнікі конкурсу-2011!

Конкурс апавяданняў «Звязды» адкрыты для ўсіх, хто піша па-беларуску: і для тых, хто даўно і паспяхова працуе на літаратурнай ніве, і для людзей, якія толькі спрабуюць сябе, імкнучыся падзяліцца назіраннямі за жыццём, распавесці пра яго цікавыя ці таямнічыя імгненні. Творы трэба дасылць на адрас «Звязды» з паметкай «На конкурс» (як звычайнай, так і электроннай поштай).

Умовы конкурсу: разглядаецца толькі адно (!) апавяданне ад кожнага ўдзельніка, памерам не большае за 5 машынапісных старонак, ці каля (10000) знакаў. Удзельнікам конкурсу можа стаць аўтар апавядання, якое нідзе не друквалася, напісана для «Звязды» і на беларускай мове. Калі ласка, напішыце колькі слоў пра сябе: чым займаецеся, калі пачалі пісаць.

Для налічэння аўтарскага ганарара абавязкова паведамляце поўныя пашпартныя звесткі (спраўднёнае прозвішча, імя і імя пабацька, нумар пашпарта, кім і калі выдадзены, асабісты нумар, дзе прапанісны, кантактны тэлефон).

Рэдакцыя «Звязды» заснавала тры прэміі за лепшыя апавяданні. Вынікі будуць падведзены на пачатку наступнага года.

3 Давыд-Гарадка прыскакалі («конікі»...

Святлана ЯСКЕВІЧ

Летась на старонках газеты мы расказвалі пра цікавы праект грамадска-культурнага цэнтру ў Брэсце па ажыўленні абрадаў і народных традыцый пад назвай «Рух зямлі». Восьмы канцэрт гэтага цыкла прайшоў увечары, напярэдадні Вадохрышчча, і паказаву прыклад калядавання ў розных населеных пунктах Столінскага раёна.

Першым выступілі ўдзельнікі фальклорнага калектыву вёскі Мачулі — жанчыны самых розных пакаленняў. Прыемна, што ў іх гурце займаюцца і дзятчаты гадоў васім-дзесяці, якія разам з мамамі і бабулямі хораша спяваюць калядныя песні. А мачульскія песні пра Каляду, Шчадроц, пра пчолюк (апошня — адмыслова для гаспадары, што трывае пчолюк) гучалі зладжана і нека па-святковым. Таму вельмі арганічна выглядала, што калядоўшчыцы ад спеваў перайшлі да шчадравання, якое павялі «ад Кацярынінай хаты, па сонцы». Цікава было назіраць, як удзельніцы свята заходзіць «на падворак», вітаюцца, пытаюць дазволу: «Ці воляна ў вас закалядаваць?» І толькі пасля таго, калі гаспадыня аджаха «вольна» (для таго, хто не прывык да тамтэйшага дыялекту, гучыць нібыта ў войску. — С.Я.), пачынаецца імпрэза.

Праўда, крыху раней, пакуль калядоўшчыкі збіраліся, глядзчы мелі магчымасць назіраць дзею з вясковага жыцця на Шчадроц. Гаспадыня Кацярына ўзлася ладзіць аладкі на Куццо, а дрывы ў пачы пачухлі. Яна давай будзіць мужа, ляць яго, сфармаваць, каб не адлежаве баці, а ішоў па дрывы. Гаспадар валачыцца да пуні — дзе ж дзенешся, але бурчыць пры гэтым: «Адна баба была нягодная ў сяле, і тую ўзяў». Тым часам іх дарослыя дачкі вярочаць на суджанга — кідаюць валенкі цераз плот.

А гоці з каляднай зоркай, з гармонікам ужо спяваюць у хаце: «Здаровы святкіце, дайце, не шкадуйце!» Тым часам аказваецца, што для старэйшай дачкі гаспадары Манечкі нейкі кавалер замовіў песню. Песня выконваецца, маці стараецца даяльціцца, хто ж аўтар падарунка. А тут ужо гучыць другая песня — не пакінулі без увагі хлопцы і меншую. Спявачкі ўсё ж раскрываюць скарэт, паказваюць на хату

Мачульскія калядоўшчыцы.

Давыд-гарадоцкі «конікі».

суседа. Значыць, Юрка замовіў песні. І яму трэба аддзячыць, такі звычай. Заўтра дзятчаты панясуч гаспадыню кавалеры. Маці загадаў загарнуць у хустачкі «зернетка», якое адорана песняй мусіць аддаць дарыльшчыку. Так шчадроўць у Мачулі.

А ў Давыд-Гарадку шчадры веча адзначаюць асабліва. Там таксама бываюць і апраўчаныя ў касцюмы заіцца, ваўка, мядзведзя, каровы. Але галоўныя героі свята — конікі, якія абавязкова весела скачучы і тым самым задаюць настрой працу сшадравання.

Удзельнікі аматарскага аб'яднання «Прамень» Давыд-Гарадоцкага Дома культуры гаварылі, што іх няма «коніку» тры стагоддзі. Прынамсі, з таго часу перадаецца пагалоска ад пакаленняў у пакаленне ды засталіся пісьмовыя сведчанні. Адна са старэйшых удзельніц гурта Соф'я Царык расказала, што пра конікаў яна слухала расповеды ад свайго дзеда. А бацька, як прыйшоў у вайны, на першыя ж Каляды мастраваў «коніка». Толькі раней каня «апраналі» ў шэрую накідку, цяпер — найчасцей у белую. І верхнік тады накрываўся кажухом, а ў апошняй дзятчотгодзі стала модна кіраваць канём у вайсковым шынэлі. Зараз да традыцыйных зайцоў-ваўкоў на давыд-гарадоцкіх вытворках дабавіліся Дзед Мароз, Снягурка, іншыя сучасныя персанажы. Але галоўнае засталася нязменным — конікі, які і раней, скачучы на Шчадроц.

«Такога больш нідзе няма — з гонарам гаварылі жанчыны. — Да нас часці з-за мяжы едуць, каб паглядзець на нашы калядныя веча. На свята ўвесь Давыд-Гарадок выходзіць на вуліцы, кругом смех, песні, які і шмат гадоў таму. А ў іншых вёсках гэтага амаль не засталася. Калі збірацца невялікая групка калядоўшчыц, то ходзяць яны зазвычай адзінока ад хаты да хаты». І з імі цяжка было не згадзіцца.

Абрад «Конікі» — гэта не толькі песні-вішыванні, але і танцы, скокі. Што і дэманстравалі самадзейныя артысты перад публікай. Не ўтрымаўся нават начальнік упраўлення культуры аблвыканкама Рыгор Бысок і пайшоў танчыць разам з давыд-гарадоцкімі персанажамі.

Потым ужо Рыгор Рыгоравіч шчыра падзякаваў артыстам, іх кіраўнікам — работнікам устаноў культуры — за важкі ўнёсак у справу захавання сваіх песняў, абрадаў, звычайнаў — усюго таго, што нясе ў сабе памяць пакаленняў, утрымлівае карані нацыі.

...а з Мачулі прыехалі калядоўшчыцы

Жырандоля

Выпуск № 2 (118)

Дыскусійная трыбуна

АД «ДУДКІ БЕЛАРУСКАЙ» ДА ДУМАК ПРА БЕЛАРУСЬ

адказ філосафу Валянціну Акудовічу («Звязда» 15 снежня 2010 г.)

Сёння, як вядома, мы ўсе думаем пра Беларусь. І нават не толькі часоў Францішка Багушэвіча, але і пра Беларусь куды як сучасную. Думае пра яе і Валянцін Акудовіч, наш цяпер самы «раскручаны» беларускі філосаф. Філасофія спраўды справа вельмі сур'ёзная, хоць і знаходзіцца яна, бедная, у нашы маркотныя дні зусім ужо ў загоне, аддасюная на ўзбачыну быцця хакеем і сэксам. Таму і хочацца ўсё-такі пачынаць тут размову пра думкі, не з банальна мадэрацкай канкрэтыкі, а з зыходных, тым бы мовіць, светапоглядных пазіцый сурзмовы. Тым больш сурзмовы-філосафа, што не так даўно ачмурыў свядомасць сціглага чытача канстатацый страшнаватага факта «мяне няма!».

Спадар Акудовіч, безумоўна, як адзін з заснавальнікаў беларускага філосафскага постмадэрнізму, меў права такое сказаць, абаніраючыся хоць бы на непахісны для яго аўтарытэт класіка постмадэрнізму Карла Поппара, згодна з якім існаванне павіна лічыцца толькі тое, што можа быць абвергнута. Ды і сам ён выхоўваў некалі нашых бумбамлітаўцаў-паэтаў у гэтым жа стылі, чэраючы свае эстэтычныя прыныцы з нейкага таямнічага таізка, у выніку чаго адзін з яго вучняў-паэтаў (сёння, на жаль, ужо забыты) выказаўся няк, што багоў сваіх ён мае права мець хоць з нюю. Зразумела, што ў размове з такім філосафам варта ўсё гэта мець на ўвазе.

Ітак, перш за ўсё шаюны Валянцін сцвярджае, што сам ён і ягоныя бацькі былі беларусамі, і гэта намі можа быць прынята, бо нацыянальнасць і вызначэнне самасвядомасцю, хоць пры гэтым, аднак, сцвярджаюць «мяне няма» не супадае са сказаным і пакутліва не выходзіць з галавы. І час гэты там адразу ж узмацняецца, калі мы чытаем, што паважаны філосаф, нягледзячы на сваю беларускасць, не прымае так звана этнакультурную канцэпцыю ўтварэння і існавання нацыі. Канцэпцыя, згодна якой нацыя ўзнікае на базе этнасу і яго культуры, якія складаюць сабой як бы асновы яе фундаменту ці, хутчэй, першы яе паверх, адрозніваючыся ад яго наўняўнасцю сфарміраванай ужо самасвядомасці і уласнай дзяржаўнасцю, замацаванай суверэнітэтам. Але паколькі чалавек ёсць, як кажуць спецыялісты, бісацыяльнае адзіства і акрамя душы мае яшчэ і грашная цела, пад этнічным паверхам крываціца і глейбіць, зусім ужо падальны паверх, названы ў навуцы расай, непарэдна ўжо звязанай і з гэтым целам. Назва таа, аднак, хоць і прынятая раней навукаю, была вельмі скампрамаваная ў свой час фаршывам, сёння таму паступова змяняецца словам «генатып», не губляючы, аднак, свайго значэння. У звыклых жыццёвых практыках ўсё гэта называлася і раней, і цяпер пэўнажом або проста тыповасцю. І культура таксама мае такую ж шматпаверховнасць, утвараючы паверх матэрыяльнай і духоўнай субкультуры, ці, прасцей кажучы, вёску і горад, і нагадаючы сабою таму велічэнае дрэва з каранямі, сталом і пшышкаю кронаю. Менавіта таму тое дрэва і жыць, развіваючыся і растуць, таму яго і служыць сімвалам здаровай і паўнаватраснай нацыі.

А што ж прапануе нам наш філосаф? Паколькі яго

не задавальняе этнакультурная канцэпцыя, бо этнічныя беларусы на 90 адсоткаў скандэнавізацыяны былі, як індзейцы ў рэзервацыях, у вёсцы, а насельніцтва гарадоў складалася пераважна з габрэў, палякаў і рускіх, то ён і лічыць, што матэрыялу, так бы мовіць, для ўтварэння нацыі тут няма і ў перспектыве не бачыцца, так што нам застаецца толькі алгядца па баках. І першае, што трапляецца яму ў якасці прыкладу на вочы, гэта крольскага тыпу народы Лацінскай Амерыкі, дзе нацыі ўтвараліся на базе гішпанскіх заваяўнікаў, што скалінізавалі гэты кантынент. Або, яшчэ лепш, у Амерыцы Паўночнай, дзе мисювыя індзейцы былі не столькі загнаны ў рэзервацы, колькі папросту знішчаны, а на колішнія іх тэрыторыі рэалізавалася такая прыемная спадарыя аднаўдчыц спадарыя «грамадзянскай нацыі», згодна з якой ёсць дзяржава, грамадзяне і закон, пры якім, як той казаў, жыць і не рыпайся. Як у тым самым павільным катле, як любіць называць сама сябе Амерыка, дзе ўсім на справе кіруюць грошы.

Але тады ўспамінаецца постмадэрнісцкая пазіцыя самога філосафа з яго прынцыпам «мяне няма» і ўнікае пытанне, дзе ж тады існа, няхай сабе і ў попраўскім яе разуменні. Спраўды, нашога тады адкрывае Амерыку, калі зусім побач знаходзіцца Расійская Федэрацыя, у якой ужо створаны такі варыянт «грамадзянскай нацыі», пры якім там гаспадарыць мільярдэры-алігархі, здольныя купіць не толькі каралеўскую хату, а ўвогуле цалкам этнас і нават кавалек дзяржаўнай зямлі ў выглядзе адносна цылага вострава, як тое робіць у Расіі з чукчамі і з яе тэрыторыі небездумна Раман Абрамовіч. Ды і на нашу Беларусь паглядзе та ж, хоць і меней удалчы, маскоўскі алігарх Б. Нездарма тады і нас, беларусаў, некаторыя аднаўдчыц спадарыя Акудовіча ўпарта азначаюць толькі як этнас і парануючыю з эрэфіламі, чукчамі ды палуасамі. Пытанне ж, аднак, дзе існа, так і застаецца нявысветленым.

Толькі тады справа яносе, калі мы дазнаёмся, што ў шаюнага нашага філосафа напісана нават кніга пад назвай «Код адсутнасці», перакладзеная ўжо і на іншаземныя мовы. Няма, аказваецца, не спадарыя Акудовіча, а нас, беларусаў. Няма як нацыі, годнай уласнай дзяржаўнасці і суверэнітэту. І заўважце тае з рашучасцю, аналагічнай рашучасці праславаўтага Дэна Браўна, што ў кнізе пад гэтай жа назвай «Код да Віччы», узнімае руку ад на само хрысціянства. І толькі тады нам, беларусам, становіцца канчаткова зразумелым, што ні думкі, ні тым болей, мары ў нас з нашым філосафам не супадаюць. Калі ён марыць аб існаванні Беларусі ў складзе такой «грамадзянскай нацыі», як сучасная задзуданая алігархамі няшчасная Расія, то мы не марым, а ўпоўнена і цвёрда кіруемся беларускай ідэяй як сімвалам нашай незалежнасці і суверэнітэту, як нашым праменым ідэалам, што ўжо, як сонца, свеціць і ў наша акаліччэ...

Мікалай КРУКОВСкі, прафесар, доктар філосафскіх і кандыдат філалагічных навук.

КАНЦЭРТ ПАМ'ЯЦІ КСЯНЗА ЮЗАФА БУЛЬКІ У МОСАРЫ

У нядзелю 23 студзеня ў Мосары пасля Святой Імшы ў 13 гадзін адбудзецца канцэрт мінскага хору «Голас Душы» з касцёла Св. Сымона і Алены (Чырвоны касцёл), прысвечаны светлай памяці ксяндза-прэлата Юзафа Булькі.

Каб ушанаваць памяць пра славаўтага святара, барацьбіта за духоўныя каштоўнасці і ахвярнага душпастыра, ксяндза Юзафа Булькі, падчас канцэрта людзі добрай волі таксама змогуць аднавіць сваё іхаварваннем на надмагіль-

ны помнік і «Дом памяці кс. Юзафа Булькі» — музей, які паўстане ў парафіі.

Падрабязная інфармацыя па тэлефоне: 8 02156 3 29 49. Кс. Аляксей Юркайчы.

Экелібрые «Звязды»

Было б лягчэй падняць з марскога дна «Тытанік», чым адшукаць у глухамані аднацветку

Спраўды, аднацветку аднацветкаю (не думайце, што гэта банікаў пацягнула на таўталогію, проста за лета ў гэтай расліны з невялікай разеткі з дробнымі лісточкамі вырастае толькі адна вялікая кветка) шану адшукаць у сырых яловых і сасновых лясах невялікі. Аднацветка ўключана ў Чырвоную кнігу Беларусі.

А вы ведаеце, што ў нашай краіне на сонсах растуць... кусты? Амела аўстрыйская паразітуе на дрэвах, якім не менш за сто гадоў, прыстаюць ваецца ў трышчынныя тоўстыя лап і сокуў. Вось толькі хвоек такіх на Беларусі ўжо засталася мала, таму і амела аўстрыйская сустракаецца вельмі рэдка. Адзінацветку прадстаўніцкую гэтай вечназялёнай расліны можна сустрэць на тэрыторыі Нацыянальнага парку «Прыпяцкі», а таксама ў некаторых ландшафтных заказніках.

А вы яшчэ-небудзь чулі пра валідны (яшчэ яго называюць чортаў арах, рагульнік, вадзяны каштан)? Увясце разетку з зялёных лістоў, падобных на бярозавыя, што ляжачы на вадзе. У ліпені на расліне з'яўляюцца кветкі. Прынамсі, вадзяны арах самаапыляецца яшчэ да распускання кветак, часта пад вадоў. Жыве расліна адно лета, увосень лісты адліраюцца, а плады — арахі — апускаюцца на дно і чапляюцца за яго загнутымі шыпамі.

А хочаце паглядзець на царства вадзяніка? Яго звычайна ўваляюць з крышталеўымі падводнымі палацамі, перад якімі на дне разасланы мяккія травяныя дываны. Дык вось, такія дываны спраўды можна пабачыць. Варта пабываць на возеры Свіцязь. Густыя зараснікі з цуда-травы, а часам і цэлыя падводныя лугі ўтварае палушнік азёрны — радкі рэліктаў від. Заўважана, што гэтая пераболівшая расліна здаўна сялілася ў азёрах з назвай Белае (у такіх азёрах вада чыстая, насычаная кіслародам). Дарчы, палушнік служыць індэктарам чысціны вады. Калі вада забруджваецца, расліна знікае.

Каб пра ўсё гэта даведацца, сёння не трэба звяртацца да вучоных альбо чытаць навуковую літаратуру. А як наконт таго, каб паведаць пра ўсё гэта дзецям, а можа, і дарослым у верхках?

Выдавецтва «Беларусь» выпускае і свет літаратурна-мастацкае выданне «Малая дзіцячая чырвоная кніга. Ахоўная флора». Аўтар кнігі Віктар ГАРДЗЕІ праз вершы і празачыныя замалюўкі распавядае пра радкія (і тыя, што знікаюць) расліны нашай краіны. Дарчы, раней пачылася свет кніга, у якой аўтар расказваў пра ахоўныя віды беларускай фяуны. І хоць у кнізе напісана, што яна адрасуецца навучанцам базавых школ і вучанцам дашкольных дзіцячых устаноў, кола яе чытачоў, на маю думку, павіна быць куды шырэйшай. Ад яе прыйдуць у захваленне не толькі юныя экалагі і краязнаўцы, але і ўсе людзі, якія любяць нашу краіну, цікавцяца яе культурай. Так, менавіта культура: з многімі з раслін звязаны пэўныя легенды і паданні.

Невыпадкава святянога Яна (расліну нават звалі «святяноўскае зельле», «Сямёнава кроў»). Лекавыя ўласцівасці ў гэтай расліны асабліва моцныя падчас летняга сонцаяння, на гэты час прыпадае яе цвіценне. Можна, таму людзі і верылі, што ў Купальскую ноч ведзьмы пазбавяць расліну гаючай моцы. Ёсць сярэд святянікнікаў і радкі від — святянікні горны.

І легенда пра цвіценне папараць-кветкі ў Купальскую ноч таксама з'явілася невыпадкава: Гаворка вядзецца пра чараўніка зяленакветкавага — расліну, якая некалі варажбітамі выкарыстоўвалася як прыворотнае зельле. Не буду раскрываць усіх скарэту гэтай цудоўнай кніжкі. Скажу толькі, што многія вершаваныя расповеды пра ахоўныя расліны паддзяны з гумарам. Напрыклад, як пра радкі ядомы грыб спрасіраў кучаравы, які дзіяметрам можа дасягаць 30 сантыметраў, а вагой 6-8 кілаграмаў, і які знешне нагадвае квяцістую капусту: Во качані! Шкада не для выставы. Ножаю ў зямлю залезь у глыб. Хто ж ты ёсць, спарэў кучаравы, — Ці капуста, ці ядомы грыб? Альбо вось яшчэ пра цуда-грыб: І трэба ж выраціць такую грыбу: Тырчыць адна, як мячкі галава! Ідзеш, і раптам пад нагамі — выбух. Аж парудззе ў нейкі мі трава. Вы здагаліся, пра што гэта? Не, у кніжцы распавядаецца не пра звычайную пархуаку, а пархуаку вялікую, або галавак гіганцкі, які можа вырастаць да 50-60 сантыметраў. Уваляеце? Заўважце ў гэту прыгожую, багата ілюстраваную кніжку — і як быццам пачытаеце шыкоўную кветкавую азбучку: усё расліны паддзяны ў алфавітным парадку. І прыемнага вам падарожжа па чараўных кутках Беларусі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

ТЧЭ, НЕ ЗАБЫЎШЫСЯ, РУКА...

Сярод сёлётных лаўрэатаў спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — І Ганцавіцкі раённы Дом рамястваў, якім ад пачатку яго стварэння кіруе Марыя Муха. Адна з адметнасцяў самабытнай Ганцаўшчыны, якую імкнучыся захаваць майстры гэтага цэнтру, — своеасаблівае тэхніка ткацтва ручнікоў, народная вышыўка на аснове старажытных сімвалаў.

— Мы вывучылі ткацкую традыцыю амаль кожнай вёскі нашага рэгіёна і сабралі багатую калекцыю ручнікоў, а ўзрост некаторых з іх сягае нават за сто гадоў, — кажа Марыя Івануна

наведвальнікам Дома рамястваў, якіх тут бывае нямала, асабліва дзцяці.

Створана і працуе ў слаўным цэнтры і дзіцячая студыя, а лепшыя майстры ткацкай справы лічаць неабходным навучыць маладое пакаленне разумець прыгожасць, ганарыцца таленавітымі продкамі, захаваць і працягваць шматвековую традыцыю сваёй зямлі.

На фотаздымку Марыя МУХА (злева) і традыцыйныя майстры — супрацоўніцы Ганцавіцкага раённага Дома рамястваў Ніна КАЗАК і Яўгенія СТАНКЕВІЧ.

ПРЭМІЮ ЛЫНЬКОВА — ЗА ПАПУЛЯРЫЗАЦЫЮ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

У Бабруйску ўлады заснавалі спецыяльную прэмію імя пісьменніка і літаратуразнаўцы Міхася Лынькова.

Бабруйскі гарвыканкам вырашыў прысудзіць прэмію імя Лынькова дзятчым культуры, мастацтва, адукацыі, прадстаўнікам сродкам масавай інфармацыі за значныя дасягненні ў папулярызаванні беларускай мовы.

Міхася Лынькоў — народны пісьменнік Беларусі, акадэмік Акадэміі навук Беларусі. Ад 1925 года ён працаваў у што-

дзённай бабруйскай акруговай газеце «Камуніст», праз тры гады стаў яе рэдактарам. На старонках «Камуніста» друкаваліся першыя вершы, фельетоны, апавяданні Лынькова.

Ён выступіў адным з ініцыятараў стварэння бабруйскага аддзялення беларускага літаратурнага аб'яднання «Маладняк». «Маладнякоўцы» рабілі літаратурныя вечарыны на

прадпрыемствах і ў войсках чэскай Бабруйска. «Камуніст» пры Лынькове стаў штомесяц друкваць літаратурны дадатак «Вясна», выйшаў у свет альманах «Уздым».

Цяпер імем Міхася Лынькова названа адна з вуліц у Бабруйску, на будынку гарадской друкарні ў яго гонар размешчана мемарыяльная дошка. Заснаванне новай прэміі — знак увагі да пісьменніка і да роднай мовы.

Ілона ІВАНОВА.

Занатоўкі мастака

ПЕСНЯ ПРА МАСТАКА Пера голькі народ песні ні складае... А пра мастака я не чуў ніводнай народнай і беларускай песні. Нават пра вершалітэты крывы варыянт з народнага чуў: «Як хацела мяне маці, ды за першага аддаці. А той, першы пшы маці вершы! Ой, не аддаі мяне маці...» У прадвільным народным варыянце значна лепей сказана: «Як хацела мяне маці, ды за першага аддаці. А той першы, першы ды ня лепшышай Ой, не аддаі мяне маці...» Карацей, няма ў нас песні пра мастака. Можна вагта напісаць? Зрэшты, гэтыя занатоўкі і ёсць песня пра мастака.

ПАСКАЛЬ І МЕРТВАКОЛЕРНАСЦЬ

Матэматык Паскаль так выказаўся пра людзей: «Чалавек — гэта чарацінка, самая слабая ў прыродзе істота, але гэтая чарацінка думае». Пэўна, гэта адно з самых паэтычных апісанняў чалавека. Ён — чарот, які мысліць. Пасля прачытання такой метафары ў мяне змянілася стаўленне не толькі да чалавека, але і да чароты. На нейкае імгненне я нават уявіў сувязь усюго з усім... А ёсць і супра

«У КРЭДЫТ БЯРЭШ ЧУЖЫЯ, АДДАЕШ ЗАТЫМ — СВАЁ...»

«...Ведаеце, а рэкламы на вуліцах Мінска зусім няшмат», — заўважыла наша госьця, жыхарка Санкт-Пецярбурга.

Але ж гэта — як на яе погляд. Як на мой — дык яе хоць адбавіць, бо вельмі ж раздражняе!

Чым? Наперш рускамоўнацю (у Беларусі, у яе сталіцы), а ўжо потым — усім астатнім, у тым ліку (рэкламадаўцы ведаюць, што робяць!) — сваёй... неадчужанасцю. Вось увячце: выходзіць чалавек з дому, спакойна так, нікога не чапаючы, ні пра што такое не думаючы, ідзе па вуліцы, а яму раз-пораз то шпэччу, то крычаць: «Нужны дзеньгі?.. Восьмі!».

І цэлыя пакі сунуць — з рэкламных шылькі: зверж, збоку.

Калі ў першы раз — ён, магчыма, плюне ды пойдзе далей. А калі ў другі? У трэці, чацвёрты, пятае?... Ды дзець пры дні? Ногі ж самі ў той банк панясучь. Як маю прыяцельку...

Зрэшты, пра яе размова асобная.

Значыць, сама яна, тая жанчына, як і бацька яна, у вёсцы жывуць вокны ў вокны, праз вуліцу. Ён, як усе тутэйшыя і старэйшыя, грошы збірае — на чорны дзень. Так што дацць, калі раптам што, далёка ісці не трэба.

Вось і пад восень яна дарогу перайшла і з паклонам: «Татачка, ну што мы будзем таго дня дурнога чакаць — калі ён яшчэ наступіць? А грошы твае без толку ляжаць... Не дай божа, зноўку прападуць... Давай мы іх на справу пусцім — унуку твайму адукацыю дадзім. У акадэміі. На платны...»

Дзед што — ён дзецям сваім не ворат: згадзіўся. Адзінае кажа: «Давай, дачушка, за грошы мае добраў кароўку вам купім. Я з сенам памагу. А малако ды смятанку людзі з хаты забяруць — па сённяшнім часе. Вось і выручка будзе. Прытым штодзённая...».

Дачка ўсё гэта выслухала, аднак (жанчына ж!) зрабіла, можна сказаць, наадварот: за дзядульвы грошы яна студэнту наварочаны мабільны купіла, а каб вучобу аплачваць, крэдыты ўзяла.

Цяпер аддае — з працэнтамі, з даўгою не вылазіць, ды яшчэ скардзіцца, што вельмі ж цяжка! Што бацька на гэта? Ну, вядома ж, спагадае! Ну, вядома ж, дапамагае! Толькі раз сказаў: «А што ж ты, мілая, думала? Купіла б карову, даіла б ты яе, а так...».

Ну, вы здагадаліся...

Шкадуе спадар Дубовіч з Бярэзіншчыны. Пра крэдыты? Апажэй? Пра сябе? Пра вас? Ці пра нас, жанчын, які піша спадар Гарачоў з Іўеўшчыны.

Як і ўсе — амаль — нашы чытачы: паглядзелі яны на чарговы конкурсны здымак, а ўжо што што ўбачылі, хто што падумаў, хто што прыпомніў... Сужэнцы Астроўскія з Мінска — даўно (?) мінлае:

З галавой было кашмарваў
У бэльмы СССР...

Мя і не чулі пра тавары,
Што ў продажы цяпер...
Жаль, за іх (ну ў натуре)
З нас дзяруць... Ажно тры скуру.

Затое — нехта скажа — стымул ёсьць. Ну, каб не спаць за плугам, каб ворушыцца, нешта думашь, шукаць. Як піша спадар Дубовіч з Бярэзіншчыны:

На каналах, выбачайце,
Годзе, мужыкі, сядзець...
Болей грошай зарабляйце —
Жонкі знойдуць, дзе іх дзеці!

Хто б і што сумняваўся?! А спадар Гаўрыш з Чавусаў яшчэ і бачыў: «Аднойчы, — піша ён, — гацываў я ў Мінску, у свайго прыяцеля. Як водаціца, пасядзелі з ім, выпілі па чарчы-другой. Пагаварылі — пра начальства, працу, наладкаў, пра жонкаў (гэта само вобой). Ён на сваю законную ну сабе ні наракаў: казаву, дня такога няма, каб у крэму не збегала, каб штобы не прыцягнула адтуль — патрэбнае, непатрэбнае. Уся хата, маўляў, барахлом завалена...»

«А недзе чытаў, — працягвае Валеры Мікалаевіч, — што вольга прага пакупак (ці як зараз кажучь, шопінгу) свайго роду залёжнась, хавараб».

Адуць, відаць, і радкі:
Не хацелася б акулціць,
Ды хачу значыць,
Калі жонка — шопаголік,
Цяжка перайначыць.

Ей сгоняна хоць мілень,
Хоць сто раз папругай...
Алігарх і таго
Яна пусціць з пугай.

Каб што лепшае! Асабліва — калі розуму ў жанчыны кот наплакаў, а тавараў — хоць кайшом бярні (са зніжжамі, у крэдыт, з бясплатнай дастаўкай...). Прычым, якіх заўгодна — ад нерухомаці недзе ў Араб-

агратгародок...
Гэта, так бы мовіць, першае з наступстваў. Другое — яшчэ прадкі казалі, што доўг не вырочка, не перанімае. «Я сама ніколі ні на што не брала пазык, — піша спадарыня Чырынава з Вілейшчыны, — але ж дакладна ведаю, што аплікалі на гэтым многія, бо відавочна ж: У роздуме дама Стаць каля крэмы З думкаю спрэчнай Заісці? Не зайсці? У крэму той нешта Прывабіць, канешне... А потым задана: Дзе грошы знайсці? Крэдыт? Не выйсьце, як лічыць спадарыня Чырынава, бо Не пабіла градым, Не пужай нажом бандыт... Засталася з голым задкам Праз далярыяў крэдыт.

Таму так дарччы паслухаць спадарыню Бурко з Бярэзіншчыны, якая, уважліва паглядзеўшы на здымак, пра яе герайно піша:

Беспрацэнтныя крэдыты,
Не цікавяць Маргарыту,
Бо пазыка, як кось-кось:
Каб спакойней запраглось.

А ўжо потым... Смейцеся, не смеіцеся:
На трусцы дадуць крэдыт!
Толькі кінь дурное:
Бо не зносіш і адных,
Аддасі — за дзве, —
папярэджае спадарыня Тарасік з Мінска.

Але ж ёсьць тавары, на якія і сапраўды трэба было б даваць пазыкі! Калі не заўтра, то...
Час настане, мусіць, гэтакі,
Што ў крэдыт дадуць таблеткі.
Рад бы быў пенсіянер
(Ты на слова мня павяр):
Дарэгі сёння лек...
Хай даюць крэдыт атпці! —
пранануе (ці патрабуе?) спадарыня Лабажэвіч. А што яшчэ застаецца рабіць, калі:
Усяго на продаж многа —
Вочы разбываюцца.
Прашу грошай пана Бога,
Ён не адываівацца, —

Фота Анаталія КЛЕШЧУКА.

КОШКАМІ І САБАКАМІ ЗАЦІКАВІЛІСЯ ПРАКУРОРЫ

У Оршы летася каля трыццаці грамадзян пацярпелі з-за укусаў сабак. Як устанавілі ў пракуратуры, у большасці выпадкаў сабакі кусалі мінакоў з-за таго, што уладальнікі жывёл не вельмі клопаціцца, каб іх любімыя не ўвайлі пагарзы для суграмадзян.

Так, з заявай у гарадскі аддзел унутраных спраў звярнуўся грамадзянін, які паведаміў, што на 3-м Трактарным завулку яго пакусала за руку і плячо нямецкая аўчарка. Намордніка на жывёліне, якую выгульваў гаспадар, не было.

Два наступныя выпадкі адбыліся ў адзін дзень. Чатырохгадовага хлопчыка пакусаў сабака, які належыць мясцовай жыхарцы. Потым гэты ж сабака пакусаў сямігадовае дзіця.

Як паведаміў «Звязда» памочнік пракурора горада Оршы Дзмітрый КУБАКОЎ, у большасці выпадкаў, што адказныя асобы жыллёва-эксплуатацыйных участкаў не вельмі старанна праводзяць адпаведную работу з уладальнікамі хатніх жывёл. За ўвесь год склапі тры дзесяць спецыяльных пратаколаў аб адміністрацыйнай адказнасці, а ЖЭУ-4 — ніводнага пратакола. У КУП «Оршакамгас» летася паступала інфармацыя аб уладальніках сабак, якія парушалі адпаведныя правы ўтрымання хатніх жывёл, але грамадзяне ва ўстаноўленым законам парадку не былі прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці. У прыватнасці, адказныя асобы ЖЭУ-3 выявілі 120 уладальнікаў сабак, якіх не зарэгістравалі сваіх любімыя. Гэтым грамадзянам былі выданыя спецыяльныя прадпісанні аб неабходнасці рэгістрацыі жывёл. Зрабілі гэта толькі 34 чалавекі. Пытанне аб прыцягненні да адказнасці іншых грамадзян, якія так і не зарэгістравалі сабак у ЖЭУ не разглядалася.

Уладальнікі сабак патэнцыйна небяспечных парод павінны праходзіць адпаведнае навучанне. Сярод «агрэсіўных» — аўчарка, ратвейлер і іншыя. Але ж адказныя асобы камунальных службаў гэтых патрабаванняў заканадаўства не прытрымліваліся. І ў большасці выпадкаў уладальнікі «небяспечных» жывёл не прадстаўлялі даведкі аб тым, што прайшлі адпаведнае навучанне.

Па выніках праверкі генеральнаму дырэктару КУП «Оршакамгас» унесена прадстаўленне аб прыняцці мер да ўхілення ўстаноўленай парашэння. У пракуратуры запатрабавалі прыцягнуць да адказнасці тых, хто парушыў заканадаўства.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

УПАЛА З ПЯТАГА ПАВЕРХА І... ЖЫВАЯ!

На маім вачах жанчына ўпала з пятага паверха, і яе забрала хуткая дапамога («Маўчанне — золата», «Звязда» ад 22.09.2010 г.). Здаралася трагедыя, але ўсё скончылася нечакана.

Па кватэрах пад'езда, у якім жыла маладзіца, хадзілі міліцыянеры, прадстаўніцы пракуратуры і высвятлялі абставіны таго няшчаснага выпадку.

Я не сумняваўся, што жанчына атрымала смяротныя траўмы ці стала на ўсё жыццё калекай. Але якое было здзіўленне ўсіх, хто наўдана ўбачыў тую самую маладзіцу, якая праз два тыдні падзёрпа падымаецца па лесвіцы да сваёй кватэры.

Грынуцьца ад зямлі з пятага паверха, як мях з бульбай, і затым кажаць між іншым: «Мяне не было, я крыху ў бальніцы паляжала», то тут ёсьць над чым задумвацца. Дзіва?

Адночыю па расійскіх тэлеканалах паказалі сюжэт, які, на першы погляд, таксама можа падацца неверагодным. З балкона 8 паверха упала чатырохгадовая дзяўчынка і не атрымала сур'ёзных траўмаў. А пачалі высвятляць анызы таго падзення, і ніякага цуду не аказалася. Жыццё донца перад балконамі сушылі бялізну на вярочках, і калі дзіця падала, то тую вярочку спрацавалі як амарытатары, ды яшчэ ўнізе ляжала града снегу, якая і прыняла дзіўчынку.

А ў нашым выпадку падзенне было «цэлым», след на зямлі ад цела доўгі быў бачным — трава пажоўкла.

Каб пастанавіць кропку, я патэлефнаваў загадчыку траўматалагічнага аддзялення медыцынскага тэрытарыяльнага аб'яднання № 1 г. Баранавічы Сяргею Каўшу.

— Уб'е залежыць ад выпадку. Адзін упадзе з вышынёй свой росту — і насмерць, а другі... Мой знаёмы выпаў з 6 паверха і не разбіўся: але калі падаў, то за нешта там чапнуўся, хуткасць падзення гасілася.

— Сяргей Іосіфавіч, але ў выпадку з жанчынай тое падзенне нішто не тармазіла. Праўда, пад вокнамі быў не асфальт, а газон. Цуд?

— Нікага цуду няма. На 100 тысяч — такі адзін выпадак. Бывае. Пашчасліва, што на мяккую зямлю ўпала.

Выпадкі выключныя, але пакуль нельга быць упэўненым, што ён прайдзе для жанчыны бяспледна.

Але што пашчасліва, то пашчасліва.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

SMS-акцыя «Дапаможам дзецям разам»

Далучыцца да ўдзелу ў дабрачыннай SMS-акцыі «Дапаможам дзецям разам!» заклікае сваіх абанентаў аператар мабільнай сувязі Life). Сутнасць акцыі заключаецца ў зборы сродкаў для Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру дзіцячай анкалогіі і гематалогіі, якія будучы накіраваны на набывцц медыцынскага абсталявання, неабходнага для дыягностыкі і лячэння хворых дзяцей.

На шчасце, рак перастаў быць смяротна невылечнай хваробай, аднак анкалогія застаецца адной з самых дарагіх абласцей медыцыны. І ні адна, нават самая замочная, дзяржава не можа змагцаць з ракам толькі ўласнымі сіламі. Без сацыяльных дабрачынных праграм па падтрымцы анкалагічных хворых тут ніяк не абойдзецца. Між іншым, у Беларусі дзіцячая смяротнасць ад анкалагічных захворванняў займае другое месца пасля смяротнасці ад нішчынных выпадкаў.

Удзелу ў дабрачыннай акцыі трэба адправіць SMS-паведамленне з тэкстам «2121» на кароткі нумар 2121. Кожнае адна паведамленне складае 5000 рублёў без уліку ПДВ (з фізічных асоб не спаганяецца). Тарыфікуецца

Надзея НІКАЛАЕВА.

КУРАЦЫ І ГАРАЦЫ

18 студзеня ў Магілёўскай вобласці на пажарах загінулі 2 чалавекі, і ў абодвух выпадках мяркуемая прычына пажараў — неасцярожнасць пры курэнні.

Паводле інфармацыі Магілёўскага абласнога ўпраўлення МНС, у аўтарскіх раёнах загарэў прыватны жылы дом у вёсцы Ахмава-1 Магілёўскага раёна. У агні загінуў гаспадар — 62-гадовы пенсіянер.

У сярэдзіне таго ж дня ў аграгарадку Цяцэрына Круляўскага раёна пажар здарыўся ў кватэры дома: з пад'езда выратавальнікам давялося эвакуаваць 12 чалавек, а гаспадар кватэры, 46-гадовы супрацоўнік банка, загінуў на пажары.

Ілона ІВАНОВА.

Новыя віды паслуг найбольш актыўна ўкараняліся ў цырульнях

Тэндэнцыя выклікана тым, што ў цырульніцкай і касметычнай галіне пастаянна з'яўляюцца ўдасканаленыя прэпараты і сродкі для догляду валасоў, скуру твару і цела. Дзякуючы гэтым у ліку навінак, якімі валер могуць карыстацца мінчане, ламіраванне (нанясенне засцерагальнага слою) і эліомен (спецыяльнае афарбоўванне) валасоў, каўтэрызаванне (лічэнне) валасоў, бізавіўка, умацаванне і нашарчванне пазноццяў бігелем.

Пашыраецца таксама спектр паслуг сталічных хімікатаў. Тэхнічна перааснашчэнне гэтых прадпрыемстваў дазволіла пашырць асартымент вырабаў, якія апрацоўваюцца, укараніць новыя віды паслуг: акавачыску адзення, афарбоўку вырабаў са скуры, чыстку вырабаў з аўчыны, натуральнай скуры, замшы, а таксама чыстку вырабаў у вуглевадародным асяроддзі, што дазваляе забяспечыць ашчадную апрацоўку рэчэй з далікатных тканін, паіроўку вырабаў з футра.

Вялікую колькасць паслуг прадастаўляюць і ў аўтасэрвісных майстарнях горада. Тут, у прыватнасці, укараняна паслуга па бесфарбавальным выдаленні плям пры рамонце транспартных сродкаў.

Наталля ВАВІЛАВА, «Мінск—Навіны».

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

КОНКУРС РАШЭННЯЎ
Заданне № 13

Белыя: Кр5, Кс3, пп. b2, b6 (4).
Чорныя: Кра5, Кf8 (2).
Выйгрыш.
Заданне № 14

Белыя: Кр2, Фб6, Лf5, п. c5 (4).
Чорныя: Кр3, Фе8, Ке6, пп. e3, h2 (5).
Нічыя.

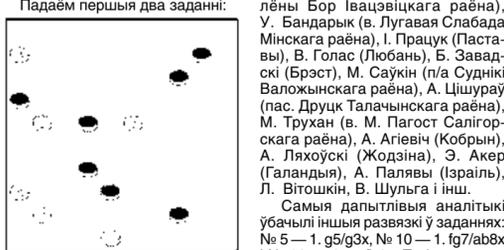
ШАШКІ

Пад рэдакцыяй міжнароднага арбітра Мікалая ГРУШЭУСКАГА

ПРАГРЭС ПРАБЛЕМІСТА
Нацыянальны майстар спорту па шашачнай кампазіцыі Віктар Шульга ў 2005 годзе першым з беларускіх праблемістаў атрымаў званне майстра ФМЖД. А вольна на сваім лістападаўскім пасяджэнні 2010 года ў Шамак (Mali) Суветная федэрацыя шашак павысіла статус мінчаніна: цяпер ён — міжнародны майстар, бо ў чэмпіянаце свету-3 па стварэнні малых праблем-100 заваяваў бронзавы медаль.

Раней мы знаёмілі вас з творами В. Шульгі ў асяноўным на 64-клетачнай дошцы. Сёння ж пачынаем класіфікацыйны аўтарскі конкурс-14 з улікам 100-клетачнага заданняў. Усяго іх будзе 24. Уздзелнікі конкурсу, якія справяцца з імі, выканоця альбо пацвердзяць норму другога спартыўнага разраду па шашках. Першакласнымі ж рашальнікамі стануць пераможцы конкурсу, якіх чакаюць сюрпрызы ад аўтара.

Падаём першыя два заданні:

№ 1. Белыя: 6, 21, 23, 36, 41, 48 (6). Чорныя: 10, 14, 16, 22, 32, 38, 44 (7).
№ 2. Белыя: 7, 12, 13, 17, 28, 34, 46 (7). Чорныя: 1, 3, 25, 35, 37, 42, 43 (7).
У абодвух перавага на баку белых.

ЧЭМПІЁН БЕЛАРУСІ — У 31 РАЗ!
Па шашачнай кампазіцыі І. Пастушкі ў 15-м першынстве распуслікі ён быў мацнейшым у 100-дзельна міні-проблем і з'яўдаўся 100-га аўтарскі конкурс-13 працягвае чарговымі кампазіцыямі на 64-клетачнай дошцы:

Бланкі ўніверсальнага страховага поліса формы 2Н РН серыі ПУ №№: 0016012, 0016013, 0016014, 0016015, страховыя сертыфікаты «Зеленае карта» ВУ/07/3612133, ВУ/07/4251072, ВУ/07/4251073, ВУ/07/4251074, а таксама квітанцыі о прыеме налічковых денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серыі КК №№: 0265960, 0416417, 0416418, 0416419, 0416420 считать действительными.

УНП 100357923

Считать действительным страховое полиса «Зеленая карта» ВУ/12/473509.

УНП 200038955

Уходні гараскоп на наступны тыдзень

УАВЕН. Выберце для сябе нешта адно: альбо спакой, альбо змаганне за ўласны аўтарытэт. У першай палове тыдня дзевяццацца працаваць больш, чым хацелася б. Другая палова тыдня можа аказацца больш змяшчынай насычанай. Серада, хутчэй за ўсё, стане досыць прадуктыўным днём. Можна спатрэбіцца дапамога новаму партнёру. Не адмаўляйце, бо тым самым вы адкрываеце для сябе новыя даліягчы. Без шкадавання развіццёвацца са старымі і рухайцеся наперад. Нідзея, як ні дзіўна, — выдатны дзень для навучання.

ЦЯЦЕЛ. Паспрабуеце не ўзвальваць на свае плечы залішняй працы ці таг наўрака, якая ўжо ёсьць. Спрыяцьце час для таго, каб дамагчыся задуманага і ажыццявіць уласныя — гэтая абавязковая ўмова — мары. У першай палове тыдня могуць патурбаваць малаважныя наступствы падзей, якія прайшлі — можаце на іх не разгаваць. У чацвер проціпаказана праява гневу. У пятніцу паспрабуеце не прымаць удзел у сварках і скандалах.

ШЛІТАНІ. Сітуацыя будзе складацца самым спрыяльным чынам — вам трэба толькі скарыстацца ёю. Прыступіце да выканання новага важнага задання і нават не сумнявайцеся ў поспеху. Тыдзень добра падыходзіць для знаёмства і спатканняў, дробных пакупак — асабліва невялікіх падарункаў і сюрпрызаў. У сераду парадзе прыемная нечаканасць. Чацвер — добры час для стасунак з сябрамі, візіту ў госці. У нідзея лепш не высвятляць адносіны — адкладзіце разнінне спрэчных пытанняў да наступнага тыдня.

ПРАК. З дзіўным настаньваннем маеце магчымасць трапіць у цэнтр практычна ўсяго, што будзе адбывацца ў вашым асяроддзі. Больш за тое, дзевяццацца хутка прымаць рашэнні на свой страх і рызыку. Частка падзей будзе разгортацца зусім не так, як вы задумалі. Аднак гэта не падстава для трывог і страху. Ад таго, што вы паспееце на гэтым тыдні, шмат у чым залежыць ваша набліжышая будучыня. Энергія, магчыма перапаўняе вас, можа быць не заўсёды канструктыўнай, таму асцярожнасць не пашкодзіць. Асабліва сачыце за ўласнай мовай, адбумваеце вострыя або крыўдныя словы. Адносіны са сваякмі могуць змяніцца, а ў які бок — залежыць ад вас.

Казярогам трэба асцерагацца зорнай хваробы, Ільвам добра было б праявіць шчодрасць

ЛЁУ. Пажадана крытычна разгледзець вызначаныя планы праз прызму рэальнасці і карэктаваць іх у адпаведнасці з сітуацыяй, якая стварылася. У аўтарскіх могуць аказацца ўдалымі паездкі і камандзіроўкі. Гэты дзень спрыяльны для наладжвання ведаў. Правіце шчодрасць — і вам адпачыць той жа манетай. У сераду адпачніце і паспрабуеце аднавіць сілы. Змена станаўчыца ўзбадзёрвае вас, і настрой змяніцца ў лясны бок. У пятніцу, магчыма, адбудзецца падзея, якая адкрыве перад вамі новыя магчымасці і дзіялаг кар'ернага росту. Субота ўдалая для паездкаў, пераездзў і пачатку вандравання, аб якім вы даўно марылі.

ЦДЗЕВА. У пачатку тыдня зможце імгненна вырашыць большасць праблем, якія пачынуцься. Калі не будзеце рабіць сабе пашчэбленіяў, то перад вам адкрыюцца бліскучыя перспектывы. Не абодна слухаць свой унутраны голас: цяпер ён дапамагае інтуітыўна выбіраць правільнае рашэнне. У другой палове тыдня важна любым чынам пазбягаць канфліктаў з партнёрамі па працы. У выхадныя дні могуць паўстаць праблемы ў сямейным жыцці, але вырашыць іх з лёту не атрымаецца. Дзевяццацца сабрацца з сіламі і часова адступіць на адзін крок.

ШАПІ. Зоркі абяцваюць мноства паездкаў і кантактаў, таму вы можаце стаць ініцыятарам ініцыяцыі і напружанага рытму працы. Дзевяццацца разлічваюць толькі на ўласныя сілы. Значныя змены, якія, напэўна, адбудуцца з вамі, павінны паўплыва

З новым вас 2011-м, Калядамі, старым Новым годам і Вадохрышчам, мілья нашы чытачы! Спадзеяецца, што мне надакучыла за навагоднія святы гатаваць? А вось і не ўгадалі, ніякіх лёгкіх салацікаў і разгрузачных дзён! Як каза народная мудрасць: згарэла хата — гары плот! Усё роўна, лішнія кілаграмы ўжо набраныя, і усё роўна дзевяццацца к вясне тэрмінова худзецца, дык давайце наядзіцца рознай смакатай!

Курыца, фаршыраваная курагой
Вазьміце: 1 курыцу, 150 г кісла-салодкай курагі, 100 г сметанковага масла, палстучку батона (шырынёй каля 4 см), соль, перац, алей, 2—4 яблыкі.

Курыцу разрэзаць папалам па грудцы. Пасля выразаць хрыбет, каб атрымалася 2 часткі і палоска з хрыбтом. Хрыбет адкласці для іншых страў. З палавінак акуратна выразаць касткі. Курагу вымыць, прапусціць праз мясарубку. Калі яна вельмі сухая, то заліць кіпенем на 15—30 хвілін. Сметанковае масла дзвесці да пакаёвай тэмпературы і змяшаць з курагой.

У лусты батона зрэзаць скарынку. Мякш добра раскрышыць. Змяшаць з масленай масай. Акуратна пальцамі аддзяліць скуру курыцы ад мяса. Прычым не трэба аддзяляць скуру па ўсёй паверхні. Па краях скуры павіна застацца прымацаванай да мяса, а ў сярэдзіне яе адраваць, каб утварылася «кішэня». Начынку палажыць пад скуру і рукой размеркаваць тонкім слоем. У ножкі курыцы на месца костак таксама пакласці крыху начынку. Пасаліць і паперчыць абедзве часткі курыцы з усіх бакоў. Яблыкі памыць, выразаць насення каробачкі і парэзаць доўжкі. Яблычныя доўжкі вылажыць на дно невялікай бляхі, а на іх — палавіні курыцы скурай уверх.

Па краях (г.зн. па месцах зрэзу) спераду і заду тушкі ўтырнуць некалькіх драўляных зубчыстак. Гэта зафіксуе скуру і не даць ёй пры нагрэванні зморшчыцца. Злёгка змазаць курыцу алеем. Зацігнуць бляху фольгай і паставіць на 30 хвілін у разгартую да 220 °С духоўку. Праз 30 хвілін фольгу зняць, курыцу паліць вадкасцю, якая ўтварылася. Паставіць у духоўку яшчэ на 5—7 хвілін. Калі праз гэты час скура курыцы зарумяніцца, то дастаць яе з духоўкі. Калі будзе бледная, то паліць яе яшчэ раз і далякаць, пакуль не зарумяніцца.

Рулеціцы з лаваша з курыцай у смятанковым соусе
Рулеціцы проста вельмі смачныя. Знешні слой лаваша запякаў у хрусткую, тонкую абалонку, якая пахне маслам. А ўнутры знаходзіцца сочная, вострая, крэмавая начынка з вельмі мяккімі кавалачкамі курыцы.

Нам спатрэбіцца: 1,5—2 тонкія лавашы, 1 буйная курыная грудка, 2 сярэднія цыбуліны, 250 г 20-працэнтнай смятаны, 2 сталовыя лыжкі мукі, 0,5 шклянкі вады або бульёну, 1 чайная лыжка солі, перац, 30—40 г сметанковага масла, алей для смажэння.

Цыбулю дробна парэзаць і абсмажыць на вялікім агні, перыядычна памешваючы, да мяккасці і празрыстасці. З курынай грудкі зняць скуру і выразаць касткі. Мясца нарэзаць невялікімі кубікамі і дадаць у патэльню да цыбулі. Агонь прыбавіць да максімуму. Абсмажваць, пакуль усе кавалчкі курыцы не абяжыцца. Пасля ўсыпаць мукі, добра перамяшаць. Дадаць смятану, уліць кіпячую ваду (або ваду), пасаліць і паперчыць. Перамяшаць да раўнамернага размеркавання смятаны. Агонь памяншаць да мінімуму. Патэльню накрыць шчыльнай накрывкай і тушыць курыцу 10 хвілін. Пасля астудзіць атрыманую масу да загусцення.

Лаваш разаслаць на стала. Нажніцамі раз-

Мінскія горкі

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ФЭН-ШУЙ ГАРАСКОП

НЯДЗЕЛЯ, 23 СТУДЗЕНЯ
Дзень прыдатны для зносін, актыўнага адпачынку, сустрэч з сябрамі, а таксама для разумовай працы. Самы час для таго, каб зняць напружанне і атрымаць пазітыўныя эмоцыі. Можна пачынаць пошук новых накірункаў, ажыццяўленне задум.

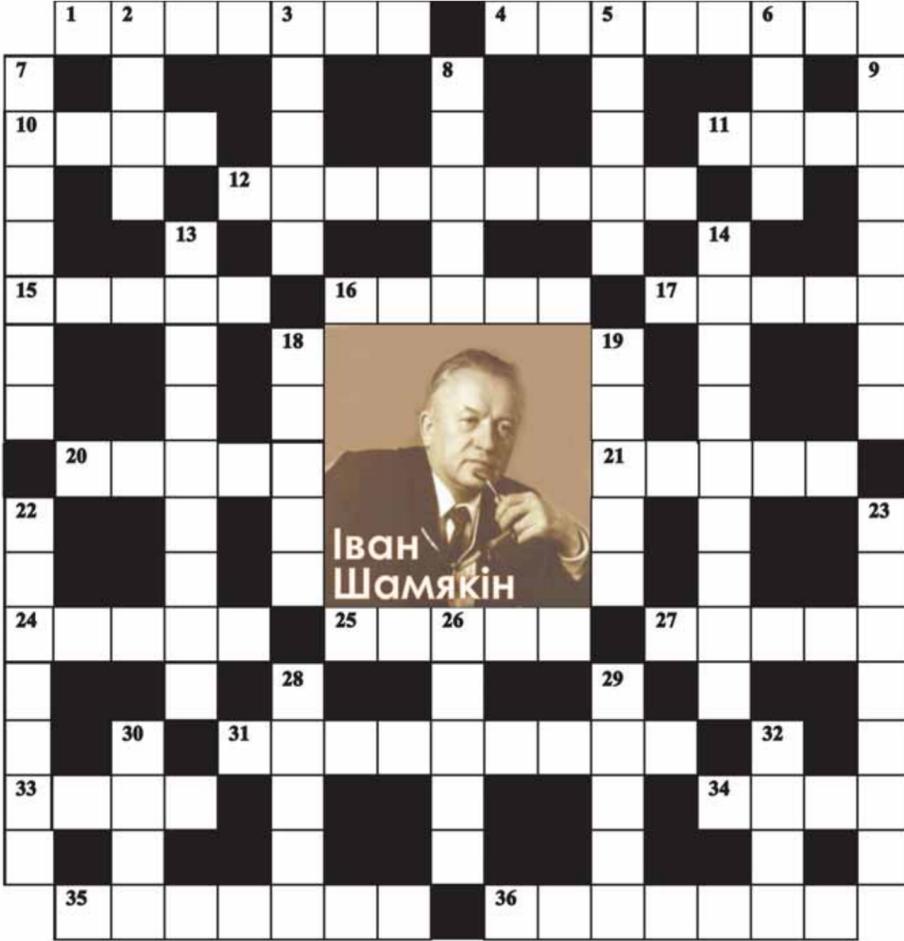
ПАНЯДЗЕЛА, 24 СТУДЗЕНЯ
Сёння захавацца добрай умовай для плённай разумовай працы. Недахоп дынамікі і свежых ідэй не пагражае. Але ў той жа час узмоцніцца схільнасць распыляцца і не даводзіць да лагічнага завяршэння пачатае раней. Імгненны пераклочэнні з аднаго пытання на іншае не паспрыюць іх удалому вырашэнню, хоць добрая рэакцыя і чутцё падкажуць удары момант для «скачка» ў патрэбную тэму. Не прапусціце!

АУТОРАК, 25 СТУДЗЕНЯ
Варта больш дэваржа свай адчуванням і інтуіцыі. Адкрыюцца новыя перспектывы як для практычных панаў, так і ў адносінах з навакольнымі. Аднак пры гэтым не выключаны некаторы дэфіцыт пачуцця меры, асабліва ў ежы і забабах. Вечар лепш нічым — асабліва вывясленнем адносін — не абяжарваць.

СЕРАДА, 26 СТУДЗЕНЯ
Дзень яркі, цікавы і практычна пазбаўлены негатыву. Проста цудоўны час для пакупак, асабліва накіраваных на павышэнне функцыянальнасці, а на ўпрыгажэнне і атрыманне эстэтычнага задавальнення.
ЧАЦВЕР, 27 СТУДЗЕНЯ
Не адмаўляецца ад сустрэч. Ідзі і парадзі сяброў і калег будучы вельмі актуальнымі. Плэны дзень для ўсіх спраў, дзе вы штосці змяняеце. Калі ўдалы пачатак паказвае, што вы на правільным шляху — можна рашацца на больш сур'ёзныя перамены.
ПЯТНІЦА, 28 СТУДЗЕНЯ
Спатрэбіцца дадатковыя намаганні, каб абставіны не выбілі вас з намеранага графіка. Сустрэчы, прапановы, рашэнні могуць мець наступствы, якія нашам пераўзыходзяць інтарсы бягучага моманту. Зараз вы можаце многае зрабіць добра і з карысцю для будучы перспектывы. У працы выявіцца новыя накірункі.
СУБОТА, 29 СТУДЗЕНЯ
Папаклячацца пра свой знешні выгляд. Дзень падыходзіць для наведвання цырульні і шопінгу. Змена іміджу можа быць для вас вельмі зямальным працэсам. Пашырце жыццёвую прастору, выбіраючыся ў розныя месцы.

КРЫЖАВАНКА

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ. г. Дзяржынск.

ДА 90-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ІВАНА ШАМАКІНА

Па гарызанталі: 1. Раман народнага пісьменніка Беларусі, Героя Сацыялістычнай Працы Івана Шамаякіна, за які ён быў узнагароджаны Літаратурнай прэміяй імя Якуба Коласа. Па раманах былі зняты аднайменныя кінафільмы. 4. Птушка, улюблёны вобраз паэзіі, сімвал вернасці і кахання. 10. Кандытарскі выраб. 11. Пялёнка туману, пуглы. 12. Прозвішча маёра, гадоўнага героя першай надрукаванай аповесці І. Шамаякіна «Помста». 15. ...вясноўдзальнік. Прысятак беларускага народнага календара, які адзначаўся 1 лютага. Лічылася: якое ў гэты дзень надвор'е, такім чакаецца ўсё жыццё. 16. ...Шпаятоўка. Імя гадоўнага героя пенталогі І. Шамаякіна «Трывожнае шчасце». 17. Пасяджэнне Генеральнай Асамблеі ААН: на ёй удзельнічаў у 1963 годзе імя Івана Шамаякіна. 31. «... і пахне парохам». Песе І. Шамаякіна. За якую Міністэрства абароны СССР узнагародзіла пісьменніка Літаратурнай прэміяй. 33. «... пахне парохам». Песе І. Шамаякіна. 34. Назва адной з апавесцяў у пенталогіі «Трывожнае шчасце». 35. «Плечы змяняны ўхутаны ў белы ...». З верша паэта Алеся Званка «Студзень». 36. Серабрыста - белы метал.
Па вертыкалі: 2. «Матчыны ...». Назва кіні апаляднення і апавесці (1961 г.). 3. Дасканалы ўзор чаго-небудзь. 5. ... без канца, што кабыла без хваста (прык.). 6. «Снежныя ...». Ра-

ман, напісаны ў 1970 годзе. 7. «... на востень». Назва зборніка кінааповесцяў і п'ес (1974 г.). 8. Назва рамана (1987 г.). 9. Імя дадкі І. Шамаякіна, вядомай вучоны, прафесара, доктара філалагічных навук. 13. «Атланты і ...». Раман І. Шамаякіна, па якім Беларускім тэлебачаннем былі зняты аднайменны відэафільмы. 14. «... Брэст». Раман, напісаны ў 1983 годзе. 18. «Вячэрні ...». Назва кіні апаляднення і апавесці (1968 г.). 19. Асобны знак узнагароды. І. Шамаякін атрымаў іх некалькі: за творчы і грамадска-дзейнасць, а таксама за ўдзел у Вялікай Айчыннай вайне. 22. Беларускі народны танец. 23. Артылерыйская зброя, камандзірам якой быў баць І. Шамаякін у часы вайны. 26. Узарнае поле. 28. Вёска ў Добрушска раёне, малая радзіма пісьменніка. 29. Духоўныя і культурныя каштоўнасці: імі з'яўляецца багатая літаратурная спадчына, пакінутая пісьменнікам беларускаму народу. 30. Зіма снежная ... дажджлівае (прык.). 32. «Вазьму твой ...». Раман. За аднайменны фільм, зняты па гэтым раманае, пісьменнік быў узнагароджаны Дзяржаўнай прэміяй БССР у галіне тэатральнага мастацтва, кінематаграфіі, радыё і тэлебачання.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

САКРЭТЫ ПРЫГАЖОСЦІ

Шчыт ад марозу
У скуры ў зімовы перыяд шмат ворагаў: холад і моцны вецер, сухое паветра кватэр і офісаў. Наша з вамі задача — абараніць яе ад іх.

Па-першае, не ўжывайце ўвільгатняльныя крэмы перад выходам на вуліцу. Толькі тлустыя пажыўныя! Па-другое, не забывайце пра начны крэм. Па-трэцяе, не выходзіце з дому без пудры, якая служыць аховай ад холаду. І па-чацвёртае, рэгулярна рабіце маскі. Дзякуючы ім нават самы люты мароз не зможа нанесці шкоду вашай скуры.

МАСЛА МАСЛЕНАЕ
Самае простае — пры дапамозе ватнага дыска ці спецыяльнага пэндзля нанесці на чысты твар звычайныя аліўкавы алей і пакінуць яго на 20 хвілін. Затым лішак акуратна зняць сурвэткай. Альтэрнатывай алею можна стаць растолены гусіны ці свіны тлушч у чыстым выглядзе з дабаўленнем зноў жа аліўкавага алею ў прапарцыях: 1 ч. тлушчу на 0,5 ч алею.

ДЛЯ ПАКРЫЎЖАНАЙ СКУРЫ
Калі ваша скура рагуе на холад лущэннем і пачырваненнем, суपाкойце яе пры дапамозе такой маскі: яечны жаўток злучыце з сокам лімона (0,5), дадайце натаркаваную цэдру і чайную лыжку аліўкавага алею. Усё змяшайце, крыху падагрэіце і нанясце на ачышчаную скуру твару і шыі на 20 хвілін. Змыйце цёплай вадой. Рэкамендуецца рабіць такую маску два разы на тыдзень.

БАНАВАЯ АСАЛОДА
Бананы — не толькі крыніца гармонаў шчасця, але і залог маладосці вашай скуры. Адзін спелы банан старанна разрэжце, дадайце вяршкі, каб атрымалася кансістэнцыя піора, нанясце на 30 хвілін на твар і шыю. Змыйце гатаванай вадой ці тонікам.

МІНУС ПЯЦЬ ГОД
У эмпірыяваную пасудзіну ўліце 30-40 г аліўкавага ці сланечнікавага алею, злёгка папарыце, дадайце вітаміны А «Аевіт» пракаліце іголкай і выцісніце змесціва ў падагрэтую алей, размяшайце.

Вазьміце кавалек марлі і выражце адтуліны для носа і вачэй, намачыце марлю ў атрыманым растворе, накладзіце на твар і шыю на 30 хвілін. Марлю перыядычна апускайце ў раствор (не менш, чым тры разы). Затым твар і шыю вымыце цёплай вадой, прамакніце ручніком, але не выціраеце насуха.

АУСЯНКА, СЭРП
Аўсянка карысная не толькі для страўніка, але і для скуры. 2 ст. лыжкі аўсяных шматкоў змяшайце з яечным жаўтком і 1 ст. лыжкай мёду. Нанясце на твар на 20 хвілін, змыйце цёплай вадой, лепш гатаванай.

ДОБРАЯ ЗАКУСКА — КВАШАНАЯ КАПУСТКА
Квашаную капусту пакладзіце на чыстую скуру твару і шыі на 20 хвілін, палыжце, падумайце пра што-небудзь прыемнае, затым змыйце халоднай вадой, а на скуру нанясце пажыўны крэм.

ЯБЛЫКІ У МАЛАЦЭ
Нарэзаны тонкімі кавалачкамі яблык паварыце ў невялікай колькасці малака, пакуль не ўтворыцца кашападобная сумесь. Астудзіце, нанясце на твар на 20 хвілін, змыйце цёплай вадой.

ХЛЕБ — УСЯМУ ГАЛАВА!
Мякш белага хлеба заліце малаком, дайце добра размокнуць, размяшайце. Атрыманую масу нанясце на твар на 15 хвілін, затым змыйце гатаванай цёплай вадой.

-2718-

РАПТАМ СПАТРЭБІЦА

Зручная прыдумка
Зімой на дахах вясковых дамоў назапашваецца шмат снегу, і людзям даводзіцца лезці на дах, каб пры дапамозе лапаты скідаць яго, што вельмі небяспечна. Аднак існуе просты і эфектыўны спосаб для скідання снегу. На дах у гэтым выпадку лезці не трэба.

Вазьміце доўгую вярку, на адзін канец якой прывяжце што-небудзь цяжкае (напрыклад, гаіку) і перакіньце яе праз снег, што назапасіўся на даху. Удавіце, трымаючы за два канцы вярку, пераціраючы слой снегу — і ён сам зваліцца ўніз.

ВАРТА ПРЫСЛУХАЦА

Карысныя дуэты
Некаторыя прадукты праяўляюць усё сваё карыснае ўласцівасці толькі ў спалучэнні з іншымі прадуктамі.

Морква і вяршкі. Морква — літар па колькасці карціну, якія неабходны нам для імуннай сістэмы. Аднак для таго, каб морква сапраўды прынесла карысць, яе неабходна ўжываць з малочнымі прадуктамі, бо з тлушчамі каротцін засвойваецца лепш.

Паспрабуйце: убіце ў блендэры свежажвіцнута маркоўны сок з вяршкі, старанна перамяшайце і піце. Вельмі смачна!

Капуста і сыр. Капуста (асабліва брусельская) вельмі багатая на фоліевую кіслату, якая садзейнічае крывацвярэнню і абаране імунітэту. Лепш за ўсё фоліевае кіслата засвойваецца арганізмам у спалучэнні з вітамінам В₁₂, які змяшчаецца ў малочных прадуктах і мясе.

Паспрабуйце: запячыце ці патушыце капусту разам з натаркаваным нятлустым сырам і курыным філе.

Часнок і цыбуля. І ў часнаку, і ў цыбулі змяшчаюцца рэчывы, якія абараняюць нас ад адкладання халестэрулу ў крывяносных сасудах. Эфект значна павялічыцца, калі часнок і цыбулю ўжываць адначасова.

Паспрабуйце: дадавайце ў салаты не толькі цыбулю, але і дробна парэзаны часнок — будзе смачна і карысна.

ГАСПАДЫНІ НА ЗАМЕТКУ

Будзем мыць халадзільнік
Нават у гэтым працэсе ёсць маленькія хітрасці, якія неабходна ведаць.

- Пасля таго як халадзільнік размарозіцца, вымыце цёплай вадой з содай (1 ст. лыжка на 1 л вады) унутраныя сценкі, дзверную панэль і паліцы халадзільнай шафы.
Выдзіце бруд са зліўнай адтуліны аўтаматычнага размарожвання.
Ад непрыемнага паху дапаможа пазбавіцца раствар нашатрынага спірту (1 ст. лыжка на 1 л вады). Апрацуйце ім паверхні халадзільніка перад асноўным мыццём.
Пасля мыцця насуха вытрыце мяккай тканінай «унутранасці» халадзільніка.
Калі ўключыць халадзільнік, пакінуўшы сценкі выпарніка вільготнымі, то на іх адразу ж пачне ўтварацца «снежная футра».
Металічныя дэталі адпалірайце мяккай суконкай — сухая паверхня металу даўжэй застаецца чыстай.
Вонкавую паверхню адыміце цёплай вадой без выкарыстання спецыяльных сродкаў. Плямы на эмалі, якія не змываюцца вадой, паспрабуйце адцёрці сухой анучкай з содай.
Чаго рабіць нельга
Адразу ставіць шклянныя паліцы, якія вынілі з халадзільніка, пад кран з гарачай вадой — ад перападу тэмператур шкло можа лопнуць.
Выкарыстоўваць для мыцця халадзільніка абразіўчыя ці араматызаваныя мыльныя сродкі.
Засліць паліцы камеры халадзільніка сурвэткамі: у гэтым выпадку парушаецца цыркуляцыя паветра.

-2719-

СЕННЯ

Table with weather forecasts for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст. Columns include Sun, West, and Day.

22 студзеня

1863 год — у Варшаве быў выддзены Маніфест Цэнтральнага нацыянальнага камітэта, які абвясціў пра пачатак нацыянальна-вызваленчага паўстання ў Польшчы, Беларусі і Літве. Падрыхтоўка паўстання на тэрыторыі Беларусі і Літвы кіраваў Літоўскі правінцыйны камітэт на чале з Кастусём Каліноўскім (працягвалася да сярэдзіны 1864 г.).

1905 год — царскія войскі расстралялі ў Пецярбургу дэманстрацыю рабочых, якая ўвайшла ў гісторыю пад назвай «крывавай нядзелі». Гэта стала пачаткам першай рэвалюцыі ў Расіі.

«Людзі шукаюць задавальнення, кідаючыся з боку ў бок толькі таму, што адчуваюць пустоту свайго жыцця, але не адчуваюць нічога пачуцця той новай уцехі, якая іх прымушвае». Блез Паскаль (1623 — 1662), французскі фізік, матэматык, рэлігійны гісторык, пісьменнік.

ПЕЧ

Адзін з асноўных рытуальных цэнтраў сляянскага жыцця — ачаг, вакол якога ў халодны час групавалася жыццё ў вясце, а таксама рыхтавалася ежа. Яшчэ і сёння існуе выраза «танчыць ад печкі», якое недвухсэнсоўна ўказвае на яе цэнтральнае (адно з першарадных) месца ў хаце.

- Да пачынаў стабілізаваўся з вялікай увагай і павагай. На ёй адпачывалі, яна саргавала і лячыла.
Вакол печы былі расставлены ўсе хатнія атрыбуты: вёнік, вільы, качарга, дэжка, — а за печкай жыў захавальнік сямейнага дабрабыту — дамавік.
Канструкцыя печы цалкам паўтарала структуру хаты і таксама з'яўлялася ўвабленнем міфапаэтычнай мадэлі свету. Яе структурныя гарызонты адпавядалі нашаму ўспрыманню часу. Падпечак (як і склеп) сімвалізаваў мінулае; вусце і засланка — дзень сённяшняга; труба (комін), якая перакрываецца юшкай (душоў, душкай), — будучыню.
«Завіхацца каля печы» — выключна жаночы занятак. Падтрыманне агню і падрыхтоўка ежы былі падобныя на падтрыманне жыцця на зямлі.
Печ — захавальніца агню — той энергіі, якая сімвалізуе жыццё ў хаце і яе дабрабыт. У штодзённым жыцці агню ў пачынае на чач на чач. Перад тым, як зачыніць — «засланіць» — печ ад сонца (адгэтуль і засланка) ці агню ў печы, гаспадыня павіна была засыпаць у невялікае паглыбленне вугельнікі і прыкрыць іх попелью. Раніцай вугельнікі раздзімалі, і печ ажывала зноў.
Дасведчаныя гаспадыні ведалі: каб захаваць дастатак і дабрабыт у хаце, нельга аддаваць вугельнікі са сваёй печы, а перазджаючы ў новую хату, трэба было абавязкова ўзяць з сабою некалькі вугельнічак са старой печы і перанесці ў новую.
Печ «замірала», калі ў хаце хтосьці паміраў. Тады на працягу трох дзён агню ў печы распальваць строга забаранялася.
Агню ў печы маглі патушыць падчас эпідэміі. Тады ва ўсім паселішчы ў хатах «астывалі» печы. А затым ад хаты да хаты неслі «жыва-творны» — ажыўляльны агонь, распалены пры дапамозе трэня.
Значная колькасць рытуальна сямейнай скіраванасці выконвалася пры непасрэдным удзеле печы. Белы колер печы і яе месца размяшчэння (каля парога) сведчылі пра роллю пасрэдніка паміж жывымі і мёртвымі. Вярнуўшыся з могілак і зашпоўшы ў хату, трэба было абавязкова прыкласці рукі да печы — «сграць» іх, затым зазірнуць у печ, каб пазбавіцца ад нуды па нябожчыку і страху перад ім.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся

Дзве сяброўкі ў перапоўненым аўтобусе.
— Блін, такая таўханіна!
— Дзіўна, учора на дыскатэцы ты гэта атмасферай называла.

Навіна дзень: «Блізарукі пажарны тры гадзіны тушыў рудую жанчыну».

Дыялог у сцяве.
— Вось мой муж ніколі на мяне не крычыць. А яшчэ ён ніколі не маюкаецца і не грубіяніць нікому. І за камп'ютарам не сядзіць наогул. А яшчэ ён мне не здраджвае і не ходзіць па піншухах усямі! Праўда, ён малічынка?

— Гм... Патыкай у яго палачкай. Ён, па-мойму, мёртвы...

Кароткім замыканнем скончылася фраза «Ды я разбіраюся! У мяне бацька электрык!»

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33380. Індэкс 63850. Зак. № 338. Нумар падпісанні ў 1930.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12